Тыднёвік Магілёўскі

№ 7 (71) 25 лютага — 2 сакавіка 2000 г. Кошт 50 руб.

Бог адзіны. Розныя бываюць сьвятары

Выява грашовага дакумэнта, падпісанага з аднаго боку духовай асобай, а з другога – банкірам, міжволі вымушае да некалькіх высноваў. Немагчыма, напрыклад, не зьвярнуць увагі на тое, што такім чынам вырашыла палепшыць сваё матэрыяльнае становішча Царква, якая ня ёсьць адзінай у Беларусі. Ня будучы знаўцамі рэлігійнага складу ўсяго беларускага насельніцтва, мы, тым ня менш лёгка пералічым іншыя рэлігійныя канфэсіі, што вядомыя ў краіне сёньня кожнаму хаця б па назову: каталіцкая, мусульманская, уніяцкая, габрэйская, пратэстанцкая, баптысцкая, лютэранская (прабачаемся перад тымі, каго не адзначылі).

Аднак жа толькі адзіная зь іх узялася сабраць сродкі на свае патрэбы праз пасярэдніцтва дзяржавы, у якой рэлігія, як гэта прынята ва ўсім цывілізаваным сьвеце, аддзеленая – па Канстытуцыі – ад цывільнага грамадзянскага жыцьця.

Зразумела, што кожная зь пералічаных і не названых цэркваў, як установа і як чалавечая супольнасьць, дбае пра свой дабрабыт і маёмаснае становішча. Але ва ўсім сьвеце дабраахвотны і шчыры ўдзел вернікаў у зборы сродкаў адбываецца падчас іх непасрэднага ўдзелу ў імшах, урачыстасьцях ці іншых духовых мерапрыемствах, а не па месцы працы ў абмен часткі заробку на царкоўна-банкаўскую квітанцыю. Зьбіраць грошы на свае патрэбы з дапамогай навязваньня грамадзянам праз бухгалтэрыі «благотворительных билетов» (як гэта было нядаўна з маркамі ДОСААФ) дадумалася толькі праваслаўная царква. Ці не з прычыны асобнага сяброўства зь ёю нашага вядомага «праваслаўнага атэіста» (у абмен, зразумела, на бязьмежную лісьлівасьць зь яе боку)...

Здаецца, аднак, што Храм, збудаваны альбо аздоблены праз такія мэтады, ня будзе месцам чысьціні, духоўнасьці і Божага спрыяньня. Утульна ў ім будзе толькі герархам царквы, якія сваёй згодай на меркантыльную грашовую апэрацыю засьведчылі, што яны ёсьць чыноўнікамі ад царквы, а не сапраўднымі яе сьвятарамі.

Таму ня вернікам дакарае гэтая наша рэмарка, а іхным Айцам, якія ўсё далей ідуць поруч з уладай, што па вызначэньні ня ёсьць царкоўнай справай. Між іншым, самі вернікі гэта разумеюць. Менавіта праваслаўныя (з Шклова) даслалі ў рэдакцыю «благотворительный билет», каб хоць бы такім чынам прысароміць сваіх духоўнікаў.

Толькі падаецца, што ніякая публікацыя ў газэце не дапаможа, бо сапраўды сказана: Богу – Богава, кесару – кесарава... Адпаведна, вернікам – вернікава. Ім самім і вырашаць гэтую праблему. Мы ж можам толькі пажадаць вернікам як праваслаўнай, так і іншых канфэсіяў (а разам і атэістам) прасьвятленьня і стойкасьці ў Веры і ў штодзённым жыцьці, якое час ад часу ад кожнага з нас вымагае Ўчынку...

Віктар СУДНІК

Благотворительные билеты выпущены Белорусской Православной Церковью Московского Патриархата совместно со Сберегательным банком Республики Беларусь для реализации в отделениях Сберегательного банка Беларуси.
Средства от продажи благотворительных билетов поступают в распоряжение Белорусской Православной Церкви и направляются на возрождение и строительство православных храмов и монастырей, содержание духовных учебных заведений, социальную церковную деятельность и иные нужды.

Митрополит Минский и Слуцкий, Патриарший Экзарх всея Беларуси

Председатель Сберегательного банка Республики Беларусь

Якой будзе Вясна

У абласным цэнтры ўтвораны арганізацыйны камітэт па сьвяткаваньню 82-х угодкаў абвешчаньня Беларускае Народнае Рэспублікі. У ягоны склад увайшлі прадстаўнікі магілёўскіх арганізацыяў палітычных партый і грамадзкіх суполак.

На першым паседжаньні было адзначана, што сёлетняе сьвяткаваньне мусіць адрозьнівацца ад папярэдніх большай арганізаванасьцю й супольнасьцю дзеяньняў. Мяркуецца адзначыць 15-га, а потым 25-га Сакавіка. Першая дата – дзень Канстытуцыі (якую лукашэнкаўскі рэфэрэндум-96 «адмяніў»). А другая – Дзень Волі, калі ў 18-м годзе была абвешчаная Беларуская Народная Рэспубліка (яе ўзброеным шляхам «адмянілі» бальшавікі).

Дэмакратычныя магілёўцы мяркуюць адзначыць Вясну шэрагам разнастайных мерапрыемстваў, у тым ліку – масавых. Каб не рызыкаваць імі, вырашана пакуль трымаць падрыхтоўку да нацыянальных сьвятаў у сакрэце. Але магілёўцы пра ўсё даведаюцца своечасова, у тым ліку і праз «ТМ». Як гаворыцца, сачыце за газэтай!

Алесь АСІПЦОЎ

І яшчэ адзін крок

Як мы паведамлялі тыдзень таму, прадстаўнікі прадпрымальнікаў, якія нядаўна падзілі лютаўскі страйк, сустрэліся з кіраўніцтвам гарвыканкаму. Па словах Сяргея Фаміна, лідэра Свабоднага прафсаюза прыватных прадпрымальнікаў, упершыню ўдалося паставіць пытаньні, што хвалююць гандляроў, перад чыноўнікамі. Апошнія ж упершыню мусілі пагадзіцца з тым, што гэтыя пытаньні сапраўды існуюць.

Праўда, ніякіх рашэньняў прынята не было. Ня трэба, цьвяроза мяркуюць удзельнікі сустрэчы з боку страйкоўцаў, захапляцца і самім фактам «высокага прыёму». З боку ўладаў гэта быў хутчэй за ўсё вымушаны крок, які засьведчыў іхную спалоханасьць перад нечаканай салідарнасьцю прыватных камэрсантаў.

Асобна разглядалася пытаньне пра стадыён «Спартак». Гарвыканкамаўскія начальнікі хочуць ліквідаваць там рынак. Відаць таму, што адтуль распаўсюджваецца «вальнадумства і свавольства». А рэчавы рынак прапануецца дазволіць недзе каля завода «Зеніт». Здаецца, гадам раней магілёўцам ужо хацелі прапанаваць ці тое ДБК, ці якую іншую ўскраіну. І вось чарговая спроба.

Тым часам, паводле інфармацыі кіраўніцтва стадыёну, без сродкаў ад рэчавага рынку стадыён можа не ўтрымацца як самастойнае прадпрыемства, а на гарадзкі бюджэт надзеяў няма. Па словах сп. Фаміна, як сьледства чутак пра «Спартак» на іншых рынках горада «ценявыя адміністратары» пачалі ўжо браць хабар за гандлёвае месца.

На наступны тыдзень запланаваная новая сустрэча прадпрымальнікаў з гарадзкімі ўладамі.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Гісторыя сумнай не бывае, нават — калі горкая

Днямі ў офісе магілёўскага грамадзкага аб'яднаньня «Кола сяброў» з ініцыятывы дэмакратычна настроенай моладзі прайшла сустрэча зь вядомым гісторыкам, выкладчыкам мясцовага Унівэрсітэту Ігарам Марзалюком.

Тэмай гаворкі сталіся падзеі, якія адбываліся на Беларусі ў 17-м стагодзьдзі. Падзеі, якія былі для нашае краіны катастрафічнымі як у пляне эканамічным, палітычным, гэтак і дэмаграфічным. Водгукі гэтых падзеяў мы адчуваймя й зараз, хоць для большасьці беларусаў гэта зьяўляецца таямніцаю.

Цікавая гамана з эмацыйнымі ўздымамі, агучваньнем малавядомых фактаў надала сустрэчы шарм заінтрыгаванасьці. Неяк неўпрыкмет расповед спадара Марзалюка пра той час справакаваў пошук паралеляў з нашым. Як высьветлілася, паралеляў шмат, варта дадаць – жахлівых. Цікава было даведацца пра шмат што невядомае аб Магілёве часоў вайны 1654-1667 г.г.

Дарэчы, мэтаю гэтай і запланаваных надалей моладзевых сустрэчаў зь вядомымі людзьмі, ёсьць патрэба абудзіць пачуцьцё цікавасьці ў маладых сэрцах да гісторы роднага места.

Уласная інфармацыя

Наступнае падобнае спатканьне адбудзецца праз два тыдні. Пра мейсца сустрэчы можна даведацца, патэлефанаваўшы па тэлефону 22-97-82, спытаць Алеся Асіпцова.

ВЫПРАБАВАНЬНЕ НА ЦЫВІЛІЗАВАНАСЬЦЬ: ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Якая яна, цана тэрытарыяльнае цэласнасьці

Генацыд – зьнішчэньне асобных груп насельніцтва паводле расавага, нацыянальнага альбо рэлігійнага матыву; адно з найцяжэйшых злачынстваў супраць чалавецтва. Гэтымі днямі сьвет успамінаў сталінскую дэпартацыю чачэнцаў, інгушоў, калмыкаў, кабардзінцаў і балкарцаў зь іхных родных мясьцінаў у стэпы Казахстану і Сярэдняй Азіі. Гэтымі днямі сьвет у разгубленасьці і нарастаючай трывозе назірае за Другой вайной супраць Чачэніі ў найноўшай гісторыі Расеі...

Сьведчыць Натальля Іосьцімірава, былая выкладчыца гісторыі ў сярэдняй школе Грознага. (Цяпер яна зьяўляецца кіраўніком прэсавай службы аб'яднаньня «Вязьні фільтрацыйных лягераў». Пасьля першай чачэнскай вайны сп-ня Іосьцімірава займалася зборам і вывучэньнем матэрыялаў, а таксама шматлікіх сьведчаньняў тысячаў людзей, якія прайшлі праз фільтрацыйныя лягеры ў Чачэніі. Працягвае гэтую працу зараз).

– Я паведамлю аб адным з афіцыйных фільтрапунктаў, які дзеіў на былом аўтобусным прадпрыемстве. Калі мы ўвайшлі ў яго, то ўбачылі камэры, сьцены якіх былі цалкам зробленыя з кратаў такім чынам, каб людзі не маглі да іх прыстаць. Былыя вязьні паведамілі, што ў камэрах, у тым ліку ўзімку, вада стаяла па шчыкалотку. Мы ўбачылі там парэшткі электрычнага стула, прылады для падвешваньня людзей... Пазьней сталася вядомым, што гэтыя фільтрапункты былі цалкам пад началам ФСБ, а ўсю чорную працу ў іх выконвалі супрацоўнікі спэцпадразьдзяленьняў расейскай міліцыі.

Абсалютная бальшыня тых, з кім я размаўляла, давялі, што самі сьледчыя іх ня білі. Яны выходзілі з камэры ці проста адварочваліся, і тады спэцназаўцы рабілі зь імі што заўгодна, у тым ліку – травілі сабакамі, катавалі электратокам. Апошняе катаваньне існавала ў некалькіх варыянтах: электрычны стул, да якога чалавека прывязвалі, далучалі да яго электроды й г.д.; прымушалі чалавека ставіць ногі ў таз з вадой і прапускалі праз яго ток. Адзін з пакутнікаў, 15-цігадовы юнак, распавёў, што электроды прывязалі яму да мізінцу левай нагі й катавалі токам. Дамагаліся прызнаньня, што ён – баявік. Рабілі й так: накідвалі чалавеку на шыю пятлю, падвешвалі, а калі ён ужо амаль ня дыхаў, вярталі яго на пол і казалі: ну давай, прызнавайся... Людзей падвешвалі таксама над ямай зь ледзяной вадой ці мазутам уніз галавой. Калі чалавек нахлёбваўся, дамагаліся таго ж: прызнавайся, што ты – баявік. Гэта ўсё ўжывалася акрамя звычайнага зьбіцьця. Да таго ж ужываліся й нейкія хімічныя прэпараты. Адзін хлопец, які толькі перад вайной скончыў школу й быў цалкам нармальным чалавекам, трапіўшы ў лягер, цудам застаўся жывы. Я бачыла ягоныя рукі: на іх былі жахлівыя сінія сьляды ўколаў.

Праз 3 гады пасьля вызваленьня гэтыя сьляды ўсё яшчэ заставаліся, а сам ён ператварыўся ў поўнасьцю несьвядомага чалавека – не размаўляе, не разумее нічога навокал.

Наогул, самі каты разумелі невінаватасьць сваіх ахвяраў. Яны ўвялі практыку гандлю жывым чалавечым таварам (і нават мёртвым). Усё будучае закладніцтва ў Чачэніі пачалося менавіта з «фільтраў»: да вайны такога тут не было. Жанчынаў сваякі выкуплялі амаль адразу, баявікоў таксама. Такса за чачэнца, які дакладна зьяўляўся баявіком, як мы высьветлілі, была 50 мільёнаў рублёў. За чалавека, доказаў удзелу якога ва ўзбройнай барацьбе бракавала, – 10 мільёнаў рублёў. І за труп – каля 2 мільёнаў.

Да сёньня невядомы лёс 1580 чалавек, што ўтрымліваліся ў фільтрапунктах Маздоку, Пяцігорску і Стаўрапалю. Пра гэта заўсёды маўчала і маўчыць Масква. А сярод тых людзей былі ня толькі чачэнцы, а таксама й расейцы, інгушы, армяне. Іх прымушалі ўзяць на сябе чужую віну. Частка зь іх, вядома, зламалася. Мы атрымалі сьпісы людзей, якія знаходзяцца ў расейскіх турмах без указаньня артыкула, згодна якога яны пакараныя. Ёсьць прыклады, калі сваякі зьніклых разважаюць, што іхны брат, сын ці бацька сядзіць у расейскай турме. Тады яны афіцыйным шляхам спрабуюць дамагчыся спатканьня. А ў адказ атрымліваюць вестку аб тым, што гэты арыштант акурат некалькі дзён таму пераведзены невядома куды. Калі паведамляецца, што абмянялі расейскіх ваеннапалонных на чачэнскіх крымінальнікаў, то ў шмат якіх выпадках гэта ніякія не крымінальнікі, а вязьні «фільтраў».

*****

Яшчэ адно сьведчаньне аб генацыдзе ў Чачэніі было занатавана карэспандэнткай францускай газэты «МОНД» у Інгушэціі, дзе цяпер знаходзіцца Муса, што быў выкуплены з фільтрапункта ў Чарнакозаве сваёй сям'ёй.

– Мы называем яго Мусой дзеля таго, каб яго не апазналі. Гэты малады чалавек пасьля перажытага ня можа ні нармальна хадзіць, ні сядзець у пэўнай позе больш за адну хвіліну. Ягоны расповяд – больш чым пацьверджаньне таго, аб чым пісаў у сваім лісьце ананімны ахоўнік гэтага лягеру. Муса дадае адну фразу, якую цьвердзяць усе чачэнскія ўцекачы: «Гэта – не вайна супраць баявікоў, гэта вайна супраць чачэнскай нацыі».

Муса расказвае, што сьледчы чытаў яму тэкст Указу, у якім гаворыцца, што заплянавана прапусьціць праз «фільтры» 150 тысячаў чачэнцаў з мэтай зрабіць тых, хто выйдуць жывымі, інвалідамі да канца жыцьця. Можна падумаць, што гэта быў сродак псыхалягічнага ўзьдзеяньня з боку сьледчага, аднак справа адбываецца ў Чачэніі, дзе Расея на працягу ўжо двух стагодзьдзяў шмат разоў падаўляла гэты народ. І на цяперашняй вайне яшчэ больш за папярэднюю. Аджываюць традыцыі зьнішчэньня цэлых вёсак і масавыя расправы над мірнымі жыхарамі. Як і бальшыню вязьняў у Чарнакозаве, Мусу ўзялі выпадкова. Яму пашчасьціла, што сям'я яго выкупіла. Выходзячы, ён падпісаў паперу аб тым, што зь ім добра абыходзіліся, што ён ніколі нічога не раскажа... Катаваньні зьдзяйсьняюцца ў калідоры, уначы, калі наглядчыкі п'яныя ці знаходзяцца пад узьдзеяньнем наркотыкаў. Каты працуюць у масках. Гэта – 48 кантрактнікаў-казакоў з Растову, Волгаграду й Уладзікаўказу. Яны атрымліваюць 1000-1200 рублёў у месяц. Яны займаюцца ахвярамі па чарзе. Удзень прымушаюць стаяць з паднятымі рукамі. Зьбіцьцё і згвалтаваньні там – на павестцы дня. Сярод вязьняў былі малы 10-ці год і ягоная сястра 13-ці, затрыманыя за няправільныя дакумэнты. «Малога зьбілі, дзяўчынку згвалтавалі, – кажа Муса. – Да адной кабеты прыйшлі на спатканьне ейная матка й дзьве дачкі, заплаціўшы за гэта 5 тысячаў. Яны пабачыліся на працягу пяці хвілін. Потым бабулю й адну дзяўчыну адпусьцілі, а іншую, 14-ці год, – пакінулі. Яе зьбівалі й гвалцілі чатыры дні, безь перапынку. Мы ўсё чулі. Затым, напаўмёртвую, пасьля абыходу свайго роду камісіі, яе вызвалілі. Гэтая «камісія» абыйшла ўсе камэры ў канцы студзеня. Кожны павінен быў казаць: мы добра харчуемся, нас ня б'юць...»

Муса працягвае: «Былі й тайныя камэры: гэтыя вязьні афіцыйна не існуюць. Там ва ўсіх зламаныя рэбры, адрэзаныя вушы ці пальцы. Ім расьцяць бароды каб потым абмяняць у якасьці баявікоў на расейскіх палонных. Адзін такі ўрэшце падпісаў паперу аб тым, як ён ваяваў у першую вайну. Яго вывялі, доўга зьбівалі, потым мы пачулі стрэл. Ахоўнікі пусьцілі чуткі, што ён хацеў зьбегчы».

Аднойчы Муса бачыў і Андрэя Бабіцкага, якога таксама зьбівалі да таго, як забралі зь лягеру напачатку лютага. Доктар знайшоў у Мусы сур'ёзныя траўмы грудзей і хрыбетніцы. Да сёньня ён ня ў стане спаць: «Штоначы я бачу твары людзей, што там засталіся, і думаю толькі пра іх», – кажа ён. І ставіць пытаньне: «Ці магчыма ўявіць, што калі-небудзь гэта ўсё скончыцца?»..

*****

Міжнародная праваабарончая арганізацыя Human Rights Watch на мінулым тыдні высунула афіцыйныя абвінавачваньні супраць ахоўнікаў фільтрапункту «Чарнакозава».

Да абвінавачваньняў далучыліся расейскі Камітэт салдацкіх мацярок, шэраг праваабарончых арганізацыяў, эўрапейскія грамадзкія арганізацыі і вядомыя дзеячы культуры. HRW заклікае расейскія ўлады неадкладна спыніць зьдзекі і катаваньні затрыманых у фільтрапунктах і забясьпечыць доступ міжнародных назіральнікаў, прадстаўнікоў міжнароднага Чырвонага крыжа ў гэтыя лягеры.

(Паводле матэрыялаў замежных СМІ)

Сорак першыя суткі няма дакладных зьвестак пра знаходжаньне і лёс журналіста радыё «Свабода» Андрэя Бабіцкага, арыштаванага расейскімі ўладамі ў Чачэніі...

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Магілёўскія мэдыкі ўзбагаціліся новым абсталяваньнем, ультрагукавым скальпелем, які дазволіў ім праводзіць апэрацыі з хворымі на рак на больш высокім узроўні. Добрая падзея для тых, каму патрэбная дапамога, але я б засярodзіў увагу на іншым. Кожная такая падзея разглядаецца ў нас ня менш узьнёсла, чым сьвяткавалася б перамога над сусьветным злом. Тое, што ў нармальных краінах зьяўляецца звычайным фактам, у нас падаецца як нешта выключнае.

У Магілёў прыязджаў вялікі спартовы начальнік, міністар па спорце і турызме Я.Ворсін, і моцна расьпякаў падначаленае яму абласное спартовае кіраўніцтва. Маўляў, не забясьпечылі добрага выступленьня спартоўцаў, у выніку чаго з 32 чалавек алімпійскія ліцэнзіі для ўдзелу ў Гульнях у Сіднэі атрымалі толькі 13 чалавек. Бяда ж у тым, што выступалі спартоўцы, якія як раз не адчуваюць гонару за краіну. Каб перакрыць гэты «недахоп» патрэбны грошы, якіх няма... Вось і пабегай тут.

У Клімавіцкім раёне адбыўся сход аграпрамысловага начальства. Калгасныя кіраўнікі вырашалі, як выратаваць грамадзкі статак за ўмовах, калі няма кармоў. Нельга ж лічыць, што 30% ад патрэбнай колькасьці могуць засьцерагчы жывёлін да лета. Начальства, калі сказаць шчыра, ахвотна загнала б гэтых няшчасных каровак з бычкамі куды падалей, але нельга. Вось і вымушаныя зьбірацца, выступаць, абмяркоўваць. А можа і таму яшчэ, каб ня чуць галоднага рову з хлявоў і фэрмаў.

Паводле афіцыйнай статыстыкі ў Магілёве кожны 100-ы жыхар стаў праваапарушальнікам, бо прыцягваўся хаця б да адміністрацыйнай адказнасьці. Варта зьдзівіцца, што ня кожны 50-ы, бо ў нас злачынцы часьцяка – гэта альбо прадпрымальнікі, якіх падатковы інспэктар справакаваў на памылку, альбо праваабаронцы, якія толькі і робяць што нэрвуюць суды, альбо звычайныя грамадзяне, якія не захацелі аддаваць свае даляры па прымусовым «дзяржаўным» курсе. Што сказаць пра дзяржаву, якая плодзіць праваапарушальнікаў на пустым месцы.

За 2 гады 180 маладых мэдыкаў не зьявіліся там, дзе іх чакалі згодна накіраваньняў ВНУ. А накіроўвалі іх пераважна ў забруджаныя чарнобыльскай радыяцыяй раёны нашай вобласьці. Дык хто ж захоча ехаць у тую зону? Няма нармальнага жытла, няма тых умоваў, каб маладому чалавеку не адчуваць сябе адарваным ад набыткаў цывілізацыі, няма шмат чаго зь неабходнага для нармальнай лекарскай працы. І натуральна, што шукаюць людзі магчымасьць адвярцецца ад кабальнай павіннасьці, ня хочуць быць крэпаснымі лекарамі ў 21 стагодзьдзі і атрымліваць за гэта па 15-20 тысячаў руб. за месяц. Такі ён сёньня, лекарскі заробак. Ну сапраўды, дзе тут узяць сілы на «працу і подзьвіг»?

Бабруйскі хлебзавод стаіць на парозе самаразбурэньня, а сам 300-тысячны горад – перад пагрозай апынуцца бяз хлебу. У гэтай небясьпецы калі і ёсьць невялічкае перабольшаньне, то менавіта невялічкае. Стары хлебзавод трэба кансэрваваць, новы будаваць, але грошай няма. Наогул, тыдзень для другога па велічыні горада вобласьці прайшоў пад знакам гарвыканкамаўскага ледзь ня крыку: грошай няма, памажыце! Ня зразумела толькі да каго гэты парыў сэрца, хто мусіць яго пачуць?

Магілёўская чыгунка, як прадпрыемства, набыла 145 коней і зьбіраецца – не-не, не замяніць імі цягнікі – а атрымліваць кумыс. Акрамя таго, чыгуначнікі выпускаюць 13 гатункаў каўбасаў, выпякаюць хлеб, будуюць жыльлё і трымаюць лякарню ды дзіцячыя садкі. Можна было б парадавацца. Але ня хочацца. Па прызнаньні начальніка аддзяленьня чыгункі Уладзімера Лапцінскага, наша жалезная дарога адстала ад Заходніх гадоў на 100 па абсталяванасьці новымі тэхналёгіямі. А што не кажыце, кумыс – гэта добра, але чыгунка патрэбная людзям як сродак транспарту: утульнага, хуткага, зручнага, таннага. Але ж дзе тады ўзяць кумысу, бо тыя, хто павінен яго вырабляць, занятыя хутчэй за ўсё нечым іншым Гэта называецца сацыялістычнай эканомікай. Альбо па-просту – эканомікай па-беларуску.

У Бабруйску ў спрэчцы пакупніцы і прадавачкі першая схапіла нож і паласнула па руцэ другую. Добра, што побач былі людзі, якія ўтаймавалі раз'юшаную жанчыну. Але вось яно – сьведчаньне нашага жахлівага жыцьця, пры якім усё часьцей міліцыя і мэдыкі сутыкаюцца з праявамі нематываванай жорсткасьці. Ды што там, гэты выпадак! Пачытайце любую міліцэйскую кроніку: сужыцельніца забіла сужыцеля, бацька – сына, альбо наадварот, цешча – зяця, нехта – выпадковага сабутыльніка. Матывы шукаць дарэмна, нешта не пад руку было сказана – і ўсё...

Аблвыканкам правёў конкурс на лепшага прадпрымальніка. Каго там узнагародзілі, нават не цікавіліся, бо на фоне апошніх падзеяў вакол прадпрымальніцтва неяк няёмка казаць пра нейкіх там нібыта лепшых. Адзначым іншы факт, на мой погляд, асабліва няёмкі. Адзін з прызоў, які назвалі «Ніка», дастаўся спадару...– не паверыце! – Міхаілу Дражыну. Паколькі Ніка, як вядома, багіня перамогі, цікава каго ці што перамог старшыня аблвыканкама. Прадпрымальнікаў падчас іх нядаўняга страйку? Прадпрымальніцтва ўвогуле? Нас з вамі, хто штодзень набягае кілямэтры ў пошуках дасягальных па цане прадуктаў?.. Міжволі ўзгадваецца клясыка: на сьвеце, сябра Гарацыё, ёсьць шмат таго, што й ня сьнілі нашы мудрацы. (Даруйце вольны пераклад).

Да сустрэчы. Званіце, што цікавага ў вас. Сымон Глазштэйн.

ДА 65- ГОДЗЬДЗЯ РЫГОРА БАРАДУЛІНА

Прыбабунькі

Учора Рыгору Барадуліну споўнілася 65 гадоў. «ТМ»асабліва прыемна павіншаваць Паэта і Грамадзяніна з днём народзінаў, бо менавіта Рыгор Барадулін першым адчыніў нашую леташнюю рубрыку «Пра тое, што хвалюе» Мы вырашылі сёньня прадставіць юбіляра не ягонымі вершамі й публіцыстыкай, а выбаркай занатаваных ім «прыбабунькаў", якія сумяшчаюць адначасна, як піша паэт, прыказку, прымаўку, калямбур і досьціп.

Рыгор Барадулін: «...Яны са мною змалку хадзілі, бо прыбабунькі ў мамы маёй былі на кожным кроку, на першым прыскоку. Я ўзяў іх ад мамы, з матчынай хаты яны пайшлі са мной, каб грэць, бадзёрыць, надзеіць мяне ў халоднай дарозе жыцьця».

– Хлеб-соль! – Ядзім, ды свой.

–Добры вечар! – Добра лечыў, ды памёр.

– Адкуль? – З-пад кур, петухоў сын.

– Дзень добры таму, хто ў гэтым даму!

– Каб шырэй ступаў, дык на чарку б папаў.

– Калі ты курэц, дык і май свой тытунец.

– Дурны, дурны, а скваркі любіць.

– Не хваліся сеўшы, а хваліся зьеўшы.

– Ня будзь ні войтам, ні сватам, ня будзеш чалавекам праклятым.

– Цяжка толькі пачаць, а кінуць ураз.

– Служы верна і крадзь памерна.

– Дзьве бабы і Тумаш – поўны кірмаш.

– Кожная пачвара знойдзе сабе пару.

– Багаты на кані, а махляр на сьвіньні – і махляр перагоніць.

– Застаўся толькі дух ды пятух.

– Ляпі першы гнеў, чым апошні.

– Якая жонка ды ня жонка, а ўсё ж лепі за парасёнка: хату адчыніць і зачыніць.

– Мужык так гаруіць па жонцы, як баба па іголцы.

– Па малаку ног не павалаку.

– Калі сыродка поўная, тады і канцы іграюць.

– І сьвяты б паскакаў, каб гарэлкі паспытаў.

– Шлёп гаўно ў кашу, у панскую ды ня ў нашу.

– Зьеш хрэн, а рыба дарага.

– Ня будзь выдатнікам, ня будзь астатнікам.

– Злосьць пакінь на заўтра, а работу зрабі сягоньня.

– Ня руш нічога й ня бойся нікога.

– Свая хатка як родная матка.

– У сваёй хаці й качарга маці.

– Падторкнуўся, як чорт з каўшом пад брагу.

– Дзе харчы, там і тарчы.

– З кута ў кут – і вечар тут.

– Неяк зладзім – хлеб ёсьць, сала украдзім.

Такую крэпасьць лёгка ня возьмеш

– Они меня раздражают, – гэтымі словамі судзьдзі В.Окань распачаўся судовы працэс па справе аб абароне гонару і годнасьці жыхаркі вёскі Міхеявічы Крычаўскага раёна Л. Чэпікавай, якая падала адпаведны зыск. А рэпліка судзьдзі была накіравана ў адрас прысутных у залі раённага суда прадстаўнікоў Беларускага Хэльсінскага камітэту.

Аднак спачатку перадгісторыя. Яна сягае сваімі каранямі ў лістапад 1999 года, калі галоўны рэдактар крычаўскай раённай газэты «Ленінскі кліч»Тацяна Іўкіна апублікавала ў сваім выданьні артыкул свайго ж аўтарства, напісаны з пэўнай доляй сарказму ў дачыненьні да гераіні сюжэту – маці чатырох дзяцей, удавы Любові Чэпікавай. На думку апошняй, у гэтай публікацыі былі пададзеныя неаб'ектыўныя і неправераныя факты, што закранаюць яе гонар і годнасьць, абражаюць мацярынскія пачуцьці. У зыскавай заяве Л.Чэпікава патрабавала абвержаньня фактаў, надрукаваных у «Ленінскім клічы", і выплаты ёй ад рэдакцыі газэты ў якасьці кампэнсацыі маральнае шкоды, пяці мільёнаў рублёў.

Вось некалькі, на думку Чэпікавай, такіх фактаў. Напрыклад, у артыкуле пералічваліся чатыры розныя арганізацыі, ад якіх Л.Чэпікава атрымала гуманітарную дапамогу (вопратку, прадукты харчаваньня й інш.). У выніку яна мела непрыемныя размовы са знаёмымі шматдзетнымі сем'ямі, якія чыталі артыкул у «раёнцы» Маўляў, ты перахітрыла нас і атрымала ўдвая больш пасылак, чым іншыя. На самой справе дапамога такога кшталту Чэпікавай была аказана толькі дзьвюма арганізацыямі, як і ўсім у Крычаўскім раёне, хто мае шмат дзяцей.

Таксама сьцьвярджалася, што Л.Чэпікава гандлюе без ліцэнзіі. За гэтым, расцаніла заяўніца, можна ўгледзіць абвінавачваньне ў няшчырасьці і нават у злачынстве. Але гандлявала жанчына гароднінай з свайго прыватнага гароду, а для гэтага, як вядома, не патрабуецца ніякае ліцэнзіі.

І вось 15 і 16 лютага судзьдзя В.Окань разьбіралася ў гэтай справе. Менавіта тады назіральнікі ад БХК пачулі ў свой адрас разнастайныя выказваньні ад паважанай судзьдзі. Напрыклад, ёю было выказана патрабаваньне спыніць запісы ў нататнікі. Затым прагучала прапанова пакінуць судовую залю, паколькі судзьдзя ня можа весьці працэс у прысутнасьці людзей, якіх яна ж год таму прыцягвала да адміністрацыйнага пакараньня. (Сапраўды такое было, але што з таго?)

У ходзе працэса прадстаўнікі БХК сталіся таксама сьведкамі кепскага стаўленьня судзьдзі да беларускай мовы. Па яе словах, судовыя працэсы ў нас павінны весьціся толькі на расейскай мове. (Аднак тут пракурор выступіла ў якасьці гаранта законнасьці. Яна заўважыла, што ў нас у краіне двухмоўе і справаводзтва можа весьціся як на расейскай, так і на беларускай мовах).

Ну, а што тычыцца вынікаў справы, то яна скончылася не на карысьць Л.Чэпікавай. У прадастаўленым суду (у перакладзе на расейскую мову, дарэчы) артыкуле спадарыня В.Окань не знайшла нічога, што абражала гонар і годнасьць шматдзетнай маці Чэпікавай.

Дарэчы, падчас суда высьветлілася, што падставай для друкаваньня артыкула на старонках «Ленінскага кліча»быў адпаведны матэрыял мясцовага камітэта дзяржкантролю. А падобныя матэрыялы, як вядома, абавязкова павінны друкавацца на старонках афіцыйнай прэсы. Такім чынам, у дадзеным выпадку галоўны рэдактар «Ленінскага кліча»выступала не як журналіст, а як **рупар** дзяржаўнай структуры. Куды ж судзьдзя адважыцца супроць гэтай структуры?!..

А. КУЗЬМІН,
карэспандэнт «ТМ».

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

БЕЛАПАН для «ТМ»

А.Лукашэнка вельмі незадаволены працай як дзяржаўных СМІ, так і ідэалягічнай «вэртыкалі»

Пра гэта заявіў кіраўнік прэзыдэнцкай адміністрацыі М. Мясніковіч на нарадзе кіраўнікоў дзяржаўных СМІ, прадстаўнікоў органаў дзяржаўнай улады і «вэртыкалі»

Журналісты, зазначыў ён, часта слаба рэагуюць на сытуацыю ў грамадзтве, ня ўлаўліваюць «танальнасьці падзей», і ў прыватнасьці не даюць «належнага ідэалягічнага адпору апазыцыі» «Стыль працы, паважаныя рэдактары, трэба мяняць, – сказаў М.Мясніковіч. – Газэты, радыё і тэлебачаньне трэба рабіць праваднiком пэўнай сацыяльнай тэндэнцыі, накіраванай на далейшае аздараўленьне грамадзка-псыхалягічнага клімату ў краіне, фармаваньне прагрэсыўнай грамадзкай сьвядомасьці»

Дзяржаўныя СМІ павінны стаць адным з найважнейшых мэханізмаў рэалізацыі прэзыдэнцкай палітыкі, заявіў кіраўнік ягонай адміністрацыі. Пры гэтым ён асабліва падкрэсьліў важнасьць працы СМІ ва ўмовах парлямэнцкіх выбараў, якія павінны адбыцца сёлета ўвосень. Прэзыдэнт, па словах М.Мясніковіча, патрабуе ад прэсы ў гэты пэрыяд быць «апэратыўнай і аб'ектыўнай»

●

Беларускае таварыства абароны спажыўцоў (БТАС) упершыню за час свайго існаваньня правяло незалежны тэст прадуктаў харчаваньня.

Ад ранейшых тэстаў гэты адрозьніваўся тым, што прадстаўнікі таварыства ананімна набылі ў крамах узоры тавараў – піва і смятаны – і правялі іх тэст у акрэдытаванай лябараторыі. Такім чынам, на выніki тэстаў не маглі паўплываць вытворцы, якія звычайна самі прадстаўляюць узоры для тэстаў, прадпрыемствы гандлю і дзяржаўныя органы нагляду за якасьцю і бясьпекай тавараў.

Высьветлілася, што тавары, набытыя для тэстаў, — піва «Казіно»і «Крыніца»вытворчасьці Менскага ВА «Крыніца», «Карона»Берасьцейскага камбіната безалькагольных напояў, «Лідзкае»ЗАТ «Лідзкі піўзавод», «Менскі бровар»завода «Аліварыя», а таксама сьмятана 10-ці % тлустасьці ў пакетах 2-га гарадзкога малаказавода Менску і 15-ці % ў пакетах Стаўбцоўскага малочнага завода – дастаткова бясьпечныя. Яны ня ўтрымліваюць таксычных рэчываў у колькасьці, перавышаючай дапушчальныя нормы. Аднак стандарты якасьці ўва многіх узорах піва не выконваюцца. Напрыклад, піва «Казіно», «Крыніца-1» і «Менскі бровар» больш кіслыя, чым дапушчана стандартам, вытворца «Лідзкага» указвае ўтрыманьне масавай долі сухіх рэчываў у сусьле на дзясятую частку працэнта вышэй за рэальна існуючую, а вытворца «Кароны» перабольшвае шчыльнасьць піва на 0,16 %.

Паводле слоў старшыні БТАС Вячаслава Ліева, такія тэсты – звычайная практыка спажывецкага руху ва ўсім сьвеце. Наступнымі прадуктамі для незалежнага тэсту, верагодна, стануць алей, жавальная гумка і, магчыма, вараная каўбаса масавых гатункаў.

●

З 20 па 30 лістапада 1999 года з мэтай вывучэньня грамадзкай думкі аб сацыяльна-эканамічнай сытуацыі ў Беларусі сацыялягічная служба ЦК ПКБ правяла рэспубліканскае дасьледваньне.

Былі апытаныя каля 5 тысяч жыхароў Беларусі, якія прадстаўлялі розныя сацыяльна-дэмаграфічныя групы насельніцтва. Падчас інтэрвію рэспандэнтам было прапанавана адказаць, як часта ім давадзілася за апошні год адмаўляць сабе ў прадуктах харчаваньня, самым неабходным адзеньні, а таксама ў мэдычным абслугоўваньні і леках.

Апытаньне паказала, што часта адмаўлялі сабе ў прадуктах харчаваньня 54 % апытаных, у неабходным адзеньні – 63 %, у мэдычным лекаваньні – 42 % рэспандэнтаў.

Ніколі не адмаўлялі сабе за 1999 год у прадуктах харчавання 10 % рэспандэнтаў, у адзеньні – 9 %, у мэдычным абслугоўваньні і леках – 22 % апытаных жыхароў Беларусі. Як паведаміла кіраўнік сацыялягічнай службы ЦК ПКБ, дэпутат Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га скліканьня Алена Скрыган, 57 % рэспандэнтаў прычыну пагаршэньня свайго жыцьця бачаць у развале СССР. Каля паловы – 45 % апытаных – вінавацяць цяперашні ўрад, 37 % – прэзыдэнта. Па 30 % у якасьці вінаватага ўказалі на чыноўнікаў і органы мясцовай улады. 22 % – на мафіёзныя структуры, а 17 % – на саміх сябе, г.зн. на грамадзянаў Беларусі. Палітычную апазыцыю ў гэтай сувязі згадалі толькі 7 %

●

22 лютага у Менску на плошчы Бангалор прайшоў мітынг у абарону правоў чалавека ў Беларусі.

Санкцыянаваную ўладамі акцыю правяла група грамадзян, якія ствараюць новую грамадзкую арганізацыю – Асацыяцыю ахвяр злачынстваў і злоўжываньняў улады. У акцыі ўзялі ўдзел каля 30 чалавек. Гэта людзі, што пацярпелі ад дзеяньняў уладаў: незаконна звольненыя з працы, выселеныя з кватэр, пацярпелыя ад дзеяньняў міліцыі, страціўшыя сваякоў у войску. Выступоўцы адзначылі, што ня мелі раней дачыненьня да палітычнае дзейнасьці. Аднак, сутыкнуўшыся зь дзяржаўнай бюракратычнай машынай, немагчымасьцю вырашыць свае праблемы пры цяперашнім рэжыме (большасьць гэтых людзей прайшлі ўсе інстанцыі, аж да вышэйшага кіраўніцтва краіны), зараз яны вылучаюць палітычныя патрабаваньні аб адстаўцы А. Лукашэнкі. Ён, на іхную думку, ня выканаў перадвыбарчыя абяцаньні – не ўсталяваў парадак і справядлівасьць у краіне і незаконна застаецца ва ўладзе, нягледзячы на заканчэньне пяцігадовага прэзыдэнцкага тэрміну.

Яшчэ адзін зварот удзельнікамі мітынгу накіраваны ў ААН. У ім паведамляецца аб масавых парушэньнях правоў чалавека ў Беларусі: «Кругавая парука, тэлефоннае права, падман, цынізм, нахабства, вымагальніцтва хабару ўзьведзены ў ранг дзяржаўнай палітыкі. У Беларусі няма разьдзяленьня ўладаў. Усе ўлады дзейнічаюць узгоднена, у злачынных мэтах. Краіна ператварылася ў паліцэйскую дзяржаву». Удзельнікі акцыі зьвяртаюцца ў ААН з просьбай накіраваць у Беларусь камісію для вывучэньня сытуацыі, што склалася з правамі чалавека.

БЕЛАПАН для «ТМ»

Праграма тэлебачаньня з 28 лютага па 5 сакавіка

•• Понедельник, 28 февраля ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 "Сегодня с вами..."
9.50 Здоровье.
10.15 Мультфильмы.
10.40 "Я рисую".
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 "Пермская деревянная скульптура". Киноочерк (Пермское ТВ).
12.05 Теленавигатор.
12.25 Музыкальный салон.
13.10 К.Райкин и М.Неелова в музыкальной сказке "Тень, или Может быть, все обойдется".
15.15 Сериал для детей. "Тайный мир Алекс Мак".
15.40 Мультфильм.
15.45 Видеокурс немецкого языка.
16.15 ТВ — школе.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 "А музыка звучит..."
17.40 Сельчане. Минская область.
18.05 Документальный экран. "В каждом доме живет домовой".
18.25 "Понедельник с "Христофором".
18.40 Спортивные новости.
19.20 Политические диалоги.
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Война и мир". 1-я серия. "Андрей Болконский". 1-я часть.
23.45 Криминальная хроника.
23.50 Третий тайм.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.25 Новости.
8.15 Е. Лебедев, О. Басилашвили в фильме "Старые знакомые".
9.15 Пока все дома.
9.45 Как это было. Железнодорожная катастрофа под Уфой. 1989 год.
10.25 Вкусные истории.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Охотники за привидениями".
14.40 Что да как.
15.00 Звездный час.
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 "С легким паром!"
17.55 Мы и время.
18.45 Детектив "Глухомань".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Мистический триллер "Полтергейст - 2. Другая сторона".
22.40 "Взгляд".
23.40 "Майк Хаммер. Группа крови".

"РОССИЯ"

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.20 Телеспецназ: "Дежурная часть".
7.35 Семейные новости.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.20 "Цыганка".
10.05 "Санта-Барбара".
15.35 Магазин на диване.
16.20 "Башня".
17.00 Почта РТР.
17.30 "Закон и порядок".
18.25 Угол сериалов.
19.45 "Опаленный берег".
20.45 Мелодрама "Полный круг".
22.30, 23.20 "Спорт +ТВ". Тележурнал.
23.45 Телеспецназ: "Дежурная часть".

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 "Она написала убийство".
8.50 Мультфильм.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Вчера в "Итогах".
10.45 Куклы.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Приключения принца Флоризеля".
13.30 "Чистосердечное признание".
13.55 "Улицы разбитых фонарей - II". "Дело чести".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Скорая помощь".
19.55 Совершенно секретно.
21.45 Двое.
22.35 Сегоднячко.
23.15 Сегодня в полночь.
23.40 "Антропология".
0.15 "Футбольный клуб" представляет Лигу чемпионов.

"КУЛЬТУРА"

10.30 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40, 13.45, 15.10 Шедевры мирового музыкального театра. Дж. Верди. Опера "Дон Карлос". В постановке театра "Шатепе" (Париж).
16.05 Времена и воины. Ацтеки.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Пунктир.
13.50 Телелоцман.
14.10 "Скарбы". "Беларускі ручнік". 2-я часть.
14.35 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 Астро-дайджест.
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.45 "Очевидец". Док. сериал.
9.15 "Инспектор Геджет". Комедия.
16.30 "Диагноз:убийство".Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 "Фанатики колес". Док. сериал.
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Магистраль". Худ. фильм.
22.15 Астро-дайджест.
22.25 "Исчезновение". Крим. драма.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.09—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.45 "Самый удивительный попугай". Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды
19.30 "Поздравления".
20.15 "В гостях у бабки Агапки".
20.30 "Поздравления".
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 "Воины-роботы". Фантастика.
23.15 Спортивная программа.

•• Вторник, 29 февраля ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.40 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.30 Мультфильм.
9.55 "Буковка".
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 Третий тайм.
12.25 "Магический круг". Фильм-концерт.
13.10 "Песню берите с собой". Телефестиваль белорусской песни.
14.00 "Тема для органа". Киноочерк.
14.10 Туробъектив.
14.30 Бездельник.
15.10 Мультфильм.
15.30 Видеокурс итальянского языка.
16.00 Видеокурс английского языка.
16.25 ТВ — школе.
17.10 "А музыка звучит..."
17.40 "Подзорная труба". Короткометражный худ.фильм.
18.00 Документальный экран. "Портрет любимой женщины"(Свердловское ТВ).
18.40 Спортивные новости.
19.20 "Сегодня с вами..."
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Война и мир". Худ.фильм. 1-я серия "Андрей Болконский". 2-я часть.
22.45 Криминальная хроника.
22.50 Музыка без границ.
23.20 Бильярдный спорт. Чемпионат Беларуси.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.25 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 Джентльмен-шоу.
9.45 "Серебряный шар". Фаина Раневская.
10.20 Вкусные истории.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Охотники за привидениями".
14.40 Возможно все!
15.00 Программа "Царь горы".
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Смехопанорама.
17.55 Ищу тебя.
18.45 Приключенческий сериал "Ермак". 1-я серия.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 С. Крючкова и Н. Еременко в фильме "Царская охота".

"РОССИЯ"

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.20 Телеспецназ: "Дежурная часть".
7.35 Семейные новости.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.20 "Цыганка".
10.05 "Санта-Барбара".
15.35 Магазин на диване.
16.20 "Башня".
17.00 Сиреневый туман.
17.30 "Закон и порядок".
18.25 Полный модерн.
19.45 "Опаленный берег".
20.45 Боевике "База".
22.40, 23.20 Программа "Перпендикулярное кино".
0.15 Телеспецназ: "Дежурная часть".
0.30 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 Совершенно секретно.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 "Один день".
9.55 Круглая дата. Владимир Зельдин.
10.25 Путешествия натуралиста.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Приключения принца Флоризеля".
13.30 "Итого".
13.50 "В нашу гавань заходили корабли".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 "Скорая помощь".
19.45 Детектив "День рождения Буржуя".
21.45 "Глас народа".
23.05, 0.30 Футбол.
0.05 Сегодня в полночь.

"КУЛЬТУРА"

10.35 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Неугомонный жених". Худ. фильм.
12.30 Произведения И.Брамса и А.Брукнера исполняет капелла России под управлением В.Полянского.
12.55 Рассказы старого сплетника. "Сказки для взрослых".
13.45 Мультфильмы.
14.20 Тайны портретного фойе. "Чайка".
14.45 Живое дерево ремесел.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Времена и воины. Гавайцы.
16.10 Ортодокс.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.30 Тяжелый день.
14.50 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.50 "Очевидец". Док.сериал.
9.20 "Магистраль". Худ.фильм.
16.30 "Диагноз:убийство".Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 "Защитники животных". Док.сериал.
17.55 "Праздник в Вашем доме".
18.30 Катастрофы.
19.00 Бобруйский вариант.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Благородный венецианец". Комедия.
22.30 Астро-дайджест.
22.40 "Крылья голубки". Драма.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.09 — 12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Мультфильм.
18.40 "Ночи Малибу". Телесериал.
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "Терра Х. До Колумба". Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 "Родня". Худ. фильм.
23.00 Спортивная программа.

•• Среда, 1 марта ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.10 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..."
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.40 Видеокурс итальянского языка.
10.10 "На волне взаимопонимания".
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 "Парус, ветер и мы". Киноочерк (Ленинградское ТВ).
12.05 Компьютерный полигон.
12.25 Зорная ростань.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу "Карамболь" с участием Александра Малинина.
15.15 "Тайный мир Алекс Мак".
15.40 Мультфильм.
15.55 Видеокурс немецкого языка.
16.25 "5 х 5".
17.10 "В стиле джаз-ретро". Муз. фильм.
17.30 "Макаенка,9".
18.00 "Династии художников". Часть 1-я.
18.30 "Голоса". Киноочерк (Ленинградское ТВ).
18.40 Спортивные новости.
19.15 "Москва — Минск".
19.45 Лотерея "Толока".
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Война и мир". 2-я серия. "Наташа Ростова".
23.35 Криминальная хроника.
23.40 Королевская охота.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.25 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 Смехопанорама.
9.45 Ищу тебя.
10.25 Вкусные истории.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Охотники за привидениями".
14.45 Классная компания.
15.00 Зов джунглей.
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Маски-шоу.
18.00 Человек и закон.
18.45 "Ермак". 2-я серия.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Комедия "Осторожно, деньги!"
22.50 Программа "Цивилизация".

"РОССИЯ"

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.20 Телеспецназ: "Дежурная часть".
7.35 Семейные новости.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.20 "Цыганка".
10.05 "Санта-Барбара".
11.00 Телеспецназ.
11.30 "Москва — Минск".
15.35 Магазин на диване.
16.20 "Башня".
17.00 "Устами младенца".
17.30 "Закон и порядок".
18.25 Сам себе режиссер.
19.45 "Опаленный берег".
20.45 В. Гаркалин, Е. Сафонова и В. Павлов в криминальной драме "Катала".
22.25, 23.20 "Мода +ТВ". Тележурнал.
23.40 Телеспецназ: "Дежурная часть".
23.55 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 "День рождения Буржуя".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 "Глас народа".
10.40 "Среда".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Приключения принца Флоризеля".
13.25 Дневник Лиги чемпионов.
14.10 Двое.
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 "Скорая помощь".
19.45 "День рождения Буржуя".
21.35 Футбол. Лига чемпионов. "Фиорентина" (Италия) — "Валенсия" (Испания).
23.35 Сегодня в полночь.
0.00 Дневник Лиги чемпионов.

"КУЛЬТУРА"

10.35 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Классика американского немого кино. С.де Милль. "Внутренние голоса".
13.05 15-й подъезд.
13.45 Мультфильмы.
14.20 Тайны портретного фойе. "Вишневый сад".
14.45 Живое дерево ремесел.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Времена и воины. Индейцы сиу.
16.10 "Осенние портреты". С.Пилявская.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.25 Бобруйский вариант.
14.45 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.50 "Очевидец". Док.сериал.
9.20 "Благородный венецианец". Комедия.
16.30 "Диагноз:убийство".Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 "Снежный мир".Тележурнал.
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Один в поле воин". Боевик.
22.05 Астро-дайджест.
22.15 Спорт планеты.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.09—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.45 "Искатель. Страшный сон". Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 "Поздравления".
20.15 "В гостях у бабки Агапки".
20.30 "Поздравления".
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Боевик "Смертельный захват".
23.20 Спортивная программа.

•• Четверг, 2 марта ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.10 Новости.
8.15 "Прометей". Фильм-балет.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Мультфильмы.
10.00 "Все мы родом из детства".
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 Наш край.
12.15 Телевизионный Дом кино. Лучшие актеры 1999 года. Часть 2-я.
13.15 В.Тихонов в фильме "Белый Бим Черное Ухо". 1-я серия.
15.10 "Тайный мир Алекс Мак".
15.35 Видеокурс итальянского языка.
16.05 Видеокурс английского языка.
16.30 ТВ — школе.
17.10 Док. экран. "Древо его жизни".
17.35 Усадьба.
18.00 "Династии художников". Передача 2-я.
18.30 "Романсы С.Рахманинова исполняет народная артистка СССР И.Архипова". Фильм-концерт.
18.45 Спортивные новости.
19.20 Политические диалоги.
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Крок-2". Терроризм: угроза будущему. Прямая линия.
22.45 "Война и мир". 3-я серия . "1812 год".
0.05 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.35 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 Маски-шоу.
9.45 Человек и закон.
10.25 Вкусные истории.
10.30 "Новые приключения Синдбада".

13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Охотники за привидениями".
14.45 Семь бед — один ответ.
15.00 Программа "100%".
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 "Каламбур".
18.00 Процесс.
18.45 "Ермак". 3-я серия.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Дмитрий Певцов в боевике "...По прозвищу "Зверь".
22.40 Карпин и Мостовой против Зидана в Кубке УЕФА. "Сельта"(Испания) — "Ювентус" (Италия). Передача из Италии.

"РОССИЯ"

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.20 Телеспецназ: "Дежурная часть".
7.35 Семейные новости.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.20 "Цыганка".
10.05 "Санта-Барбара".
15.30 Магазин на диване.
16.20 "Башня".
17.00 Диалоги о рыбалке.
17.30 "Закон и порядок".
18.25 Клуб "Белый попугай".
19.45 "Опаленный берег".
20.45 Б. Щербаков, М. Кокшенов, Л. Полищук и М. Державин в кинокомедии "Третий не лишний".
22.10 "Кино +ТВ". Тележурнал.
23.20 Телеспецназ: "Дежурная часть".
23.35 Горячая десятка.
0.30 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 "День рождения Буржуя".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Крутой Фоменко: экстремальные ситуации.
10.25 Большие родители.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Приключения принца Флоризеля".
13.25 Ш. Глесс и С. Гленн в фильме "Женщина с воли".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 Независимое расследование.
19.45 "День рождения Буржуя".
21.45 "Женский взгляд".
22.20 Сегодняшко.
23.10 Сегодня в полночь.
23.35 К. Денев, М. Мастроянни, У. Тоньяцци и Ф. Нуаре в фильме "Не трогай белую женщину".

"КУЛЬТУРА"

10.25 "Остался профиль, кем-то обведенный". А.Ахматова.
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Щенок". Худ. фильм.
13.20 Музыкальный экспромт.
13.45 "Боцман и попугай", "Зима в Простоквашино". Мультфильмы.
14.30 "Мой Эрмитаж". Авторская программа М.Пиотровского.
15.00 Новости.
15.10 "Слон и веревочка". Худ. фильм.
16.00 Мартирос Сарьян.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранеконько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.50 "Очевидец". Док. сериал.
9.20 "Один в поле воин". Боевик.
16.30 "Из жизни женщин".
17.00 Ток-шоу "Я сама". "Путь домой".
17.45 Мультфильм.
17.55 "Праздник в Вашем доме".
18.45 Мультфильмы.
19.00 "Откровенно..."
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Стряпуха". Комедия.
21.55 Астро-дайджест.
22.05 "Август". Мелодрама.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.02—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 "Шанс".
18.45 "Ночи Малибу". Телесериал.
19.25 "Поздравления".
20.58 Прогноз погоды.
21.00 "Путешественники во времени". Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.30 "Шанс".
21.45 Триллер "Человек-бомба".
23.15 Спортивная программа.

•• Пятница, 3 марта ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.40 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.35 Видеокурс итальянского языка.
10.05 Мультиклуб.
10.35 "Фантазии воздушного змея". Фильм-концерт.
11.10 "Кофе с ароматом женщины".
11.50 Сделано в Беларуси.
12.05 Усадьба.
12.30 Док.экран. "Фельдмаршал Гурко".
13.15 "Белый Бим Черное Ухо". Худ. фильм. 2-я серия.
14.40 "Под Покровом". Док. фильм.
15.10 "Тайный мир Алекс Мак".
15.35 Мультфильмы.
16.00 Регион. Передача из Гродно.
16.25 "Риск-версия". Телеигра.
17.10 Док.экран.
17.40 Наш край.
18.00 "Приглашаем на вечерки".
18.30 "Музыка стекла". Киноочерк.
18.40 Спортивные новости.
19.20 "Сегодня с вами..."
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Война и мир".
23.35 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.45 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 "Каламбур".
9.45 Процесс.
10.20 Вкусные истории.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Охотники за привидениями".
14.40 Страна чудес. "О трех рыцарях и красавице".
16.00 "Нежный яд".
17.25 Джентльмен-шоу.
18.00 Экстренный вызов. Спасатели.
18.30 Вкусные истории.
18.45 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Эркюль Пуаро расследует "Убийство в Восточном экспрессе".
23.05 "Эх, Семеновна!"
0.00 Триллер "Танец с незнакомцем".

"РОССИЯ"

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.20 Телеспецназ: "Дежурная часть".
7.35 "Тысяча и один день.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.20 "Цыганка".
10.05 "Санта-Барбара".
15.35 Магазин на диване.
16.20 Акуна матата.
17.15 Дежурная часть.
17.45 Гараж.
18.25 "Городок".
19.45 "Круглый стол". Теледебаты кандидатов в президенты РФ.
20.45 Премьера. Макдауэлл в фильме "Последний отсчет".
22.35, 23.20 "Панорама недели". Тележурнал.
23.55 Телеспецназ: "Дежурная часть".
0.10 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 "День рождения Буржуя".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Независимое расследование.
10.15 Служба спасения.
10.45 Мультфильм.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Приключения принца Флоризеля". Заключительная часть.
13.25 О. Стриженов, М. Вертинская и М. Пуговкин в комедии "Его звали Роберт".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Крутой Фоменко: экстремальные ситуации.
19.55 "Крутой Уокер: правосудие по-техасски".
21.40 Профессия — репортер.
22.05 "Криминальная Россия". "Заложники черного золота". 2-я серия.
22.35 Фильм "Проклятие Дюран".

"КУЛЬТУРА"

10.35 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Классика американского немого кино. "Простофиля", "Подка".
12.25 200-летие русского поэта Е.Баратынского. "Жил поэт Баратынский".
13.45 Мультфильм.
14.00 "Время музыки". Тележурнал.
14.30 Тайны портретного фойе. "Мейерхольд".
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был химик".
15.35 "Вашей души золотые россыпи".
16.00 В.Третьяков играет Брамса.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.15 "Откровенно..."
13.35 "Скарбы". "Беларускі ручнік". 3-я часть.
13.55 "Рандеву со звездой". Группа "Любэ".
14.20 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранеконько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.50 "Очевидец". Док. сериал.
9.20 "Стряпуха". Комедия.
16.30 "Из жизни женщин".
17.00 "Незримое вторжение". Телесериал.
17.45 Мультфильмы.
18.20 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
20.10 "Праздник в Вашем доме".
20.55 "Восемьсот лье по Амазонке". Приключения.
22.20 Астро-дайджест.
22.30 Рейтинг-фильм.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.05—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.45 "Мир Анны Уокер. Танзания". Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 "Поздравления".
20.15 "В гостях у бабки Агапки".
20.30 "Поздравления".
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Боевик "Борьба за выживание".
23.15 Музыкальная коллекция.

•• Суббота, 4 марта ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Возвращение к земле". Док.фильм.
8.10 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 "Алиса в Зазеркалье". Мультфильм.
9.50 "Сегодня с вами..."
10.15 Здоровье.
10.40 Вершина мира.
11.05 Компьютерный полигон.
11.30 "Все нормально, мама!"
12.00 Спортивные новости.
12.15 Око.
12.35 Усадьба.
13.00 "Личности XX столетия". Док. сериал "Сокровенные люди" (Россия).
13.15 Л.-В.Бетховен. 9-я симфония.
14.25 Олимп.
15.15 Познай себя. Психология современной женщины.
15.40 Бон тон.
16.10 Ко Дню белорусской милиции. "Против стереотипов". Телеочерк о командире спецподразделения по обеспечению дорожной безопасности ГАИ Д. Корзюке.
16.30 В.Лановой в худ.фильме "Петровка, 38".
17.55 Земляки.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 Бездельник.
20.00 Телебарометр.
20.15 "Кофе с ароматом женщины".
21.00 Панорама.
21.40 Ко Дню белорусской милиции. Худ.фильм "Бег от смерти".
23.05 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 "Все путешествия команды Кусто".
8.15 "Ералаш".
8.30 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.30 Поле чудес.
10.30 Утренняя почта.
11.00 О. Ефремов и О. Табаков в фильме "Испытательный срок".
13.05 В мире животных.
13.45 История одного шедевра.
14.10 Тема.
14.55 Программа "Седьмое чувство".
15.40 "В поисках утраченного". Алексей Грибов.
16.20 "Детектив-шоу".
17.10 Комикс-фильм "Афонина одиссея".
17.40 Анна Козакова в программе "Женские истории".
18.10 К. Денев и Ф. Нуаре в фильме "Африканец".
20.00 Авторская программа С. Доренко.
21.15 "Китайский городовой".
22.10 Угадайка.
22.50 П. Суэйзи в приключенческом фильме "Город удовольствий".

"РОССИЯ"

7.00 Комедия "Салон красоты".
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 "Сто к одному".
10.20 Сам себе режиссер.
10.50 "Друзья". Комедийный телесериал.
11.20 Эх, дороги...
11.35 Золотой ключ.
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.10 К. Лучко, Э. Виторган, В. Сафонов и Л. Оболенский в детективе "Ларец Марии Медичи".
14.45 "Том и Джерри". Мультсериал.
15.15 Планета Земля.
16.15 Мужчина и женщина.
17.00 Моя семья.
18.05 "Два рояля".
19.40 "Аншлаг" и К°.
20.45 Премьера. С. Никоненко, А. Самохина, Е. Леонов-Гладышев и А. Пашутин в комедии "Брюнетка за 30 копеек".
22.25 У. Турман и Д. Траволта в фильме "Криминальное чтиво".

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 "Крутой Уокер: правосудие по-техасски".
8.05 "Закон джунглей".
8.35 "Миго - инопланетянин".
9.15 "Чистосердечное признание".
9.45 "Круглая дата". Лариса Голубкина.
10.15 Пойми меня.
10.45 Фитиль.
11.25 Большие деньги.
11.55 О. Видов и Л. Савельева в фильме "Всадник без головы".
13.35 "В нашу гавань заходили корабли".
14.35 Профессия — репортер.
15.25 "Любовные истории, которые потрясли мир". Рита Хейуорт и Орсон Уэллс.
15.35 Без рецепта.
16.25 Дог-шоу "Я и моя собака".
16.55 "Она написала убийство".
18.35 Герой дня без галстука.
19.05 Телеигра "О, счастливчик!"
19.50 "Улицы разбитых фонарей -II". "Любовный напиток".
21.45 "Джеймс Бонд — агент 007". Фильм 8-й. "Живи и дай умереть другим".
23.55 Ток-шоу "Про это".

"КУЛЬТУРА"

9.05 "Читая Библию".
9.15 "Аистенок".
9.40 "Молодой Терлесс". Худ. фильм.
11.10 Мировая деревня.
11.25 "А кругом тундра", "Олененок". Док. фильмы.
11.50 "Гоголь и Пушкин".
12.15 Мультфильмы.
12.35 Графоман.
13.00 Рассказы старого сплетника. "Театр "Ла Скала".
13.30 Новости культуры.
13.45 Кино по выходным. "Ловушка в старом доме". Худ. фильм. 1-я серия.
14.40 Мой цирк.

"МОГИЛЕВ-1"

15.00 "Старик Хоттабыч". Фильм — детям.
16.25 "Праздник в Вашем доме".
17.25 "Новые приключения ментов".
18.10 Ко дню Белорусской милиции.
18.20 "Праздник в Вашем доме".
19.30 Телемагазин.
19.40 "Живая мишень". Худ.фильм.
21.05 Телеоцман.
21.30 Астро-дайджест.
21.40 "Ронин". Боевик.
23.45 Диск-канал.
00.15 "Улица любви". Телесериал.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00—16.30 ТНТ.
16.30 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 "Благая весть с Риком Реннером".
18.30 "Поздравления".
19.30 Индийское кино. "Предательство".
21.55 Высокая мода.
22.00 Мистический триллер "Седьмое проклятие".
23.25 Спортивная программа.

•• Воскресенье, 5 марта ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Мультсериал для детей. "Приключение в королевстве", заключительная серия.
8.25 Телебарометр.
8.40 Потребительская корзина.
9.00 Новости.
9.10 Мультиклуб.
9.40 Турobъектив.
10.05 "Все нормально, мама!"
10.40 АРТ-клуб. Памяти народного артиста Беларуси Евгения Шипилы.
11.15 Арсенал.
11.40 Марсово поле.
12.00 Спортивные новости.
12.15 Сделано в Беларуси.
12.30 Телевизионный Дом кино. Лучшие актеры 1999 года. Часть 3-я.
13.15 "Театральные истории". Короткометражный худ.фильм.
14.00 Сельчане. Ко Дню женщин.
14.25 "Золотые ключи".
15.00 Новости.
15.10 "На волне взаимопонимания".
15.55 Мультфильмы.
16.15 Зорная ростань.
16.50 "Огарева, 6". Худ.фильм.
18.15 Теленавигатор.
18.40 "Кофе с ароматом женщины".
19.20 Премьера песни.
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.50 Ток-шоу "Карамболь" с участием группы "Эйфель 65".
21.20 Л.Гузеева и Н.Михалков в мелодраме "Жестокий романс". 1-я и 2-я серии.
23.40 Авто-парк.
23.50 Акколада.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Армейский магазин.
7.40 "Дисней-клуб". "Гуфи и его команда".
8.10 Утренняя звезда.
9.10 "Непутевые заметки".
9.30 Пока все дома.
10.00 Семейная комедия "Альф".
10.30 Здоровье.
11.00 Е. Леонов, Л. Ярмольник, С. Крамаров в фильме "Настя".
13.05 Клуб путешественников.
13.45 История одного шедевра.
14.10 Приключенческий сериал "Горец".
15.00 Умницы и умники.
15.25 "Дисней-клуб", "101 далматинец".
15.50 "Дисней-клуб". "Новые приключения Винни-Пуха".
16.20 Как это было. Дело председателей-"миллионеров". 1972 год.
17.15 "Ералаш".
17.25 Смехопанорама.
18.00 Стивен Сигал в боевике "Помеченный смертью".
19.45 Комедия "Пес Барбос и необычный кросс".
20.00 Время.
21.00 А. Делон и Л. Вентура в фильме "Искатели приключений".
22.55 "Чайф". 15 лет. "Все только начинается".

"РОССИЯ"

7.00 Служу Отечеству!
7.25 Папа, мама, я — спортивная семья.
8.20 "Устами младенца". Телеигра.
8.55 Доброе утро, страна.
9.30 "Аншлаг" и К°.
10.30 "Городок". Из раннего".
11.00 Русское лото.
11.40 Мультфильмы.
12.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.10 Новая "Старая квартира".
14.05 Диалоги о животных.
15.05 Премьера документального сериала "Тайны тысячелетия" с Арменом Джигарханяном.
16.00 Пресс-клуб.
17.00 Перед "Зеркалом".
17.10 А. Челентано и Э. Джорджи в комедии "Бархатные ручки".
19.00 Зеркало.
20.00 Игорь Крутой. Друзья и песни.
0.05 Программа на тему "Таинство брака".
0.35 "Полина". Док. фильм.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 "Улицы разбитых фонарей -II". "Любовный напиток".
8.10 Телеигра "О, счастливчик!"
9.15 "Ключи от форта Байяр".
11.30 Служба спасения.
12.00 Путешествия натуралиста.
12.30 "Полундра". Семейная игра.
13.00 "Женский взгляд".
13.30 "Криминальная Россия". "Заложники черного золота". 2-я серия.
14.00 "Третий тайм".
15.30 Большие родители.
16.05 Документальный сериал "Холодная война".
16.55 "Она написала убийство".
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 "Улицы разбитых фонарей-II". "Сердечная недостаточность".
20.50 "Итого".
21.10 Б. Уиллис и М. Йовович в боевике "Пятый элемент".
23.30 Бо Бриджес в фильме "Без предупреждения. История Джеймса Бреди".

"КУЛЬТУРА"

9.05 "Читая Библию".
9.15 "Аистенок".
9.40 "Панна с мокрой головой". Худ. фильм.
11.15 "Консилиум".
11.40 Экспедиция "Чиж".
12.10 "Пес в сапогах". Мультфильм.
12.30 А.Ахматова. "Комаровские наброски".
12.45 "Музыка жизни". Ирина Архипова.
13.15 Дворцовые тайны.
13.30 Новости культуры.
13.45 "Ловушка в старом доме". Худ. фильм. 2-я серия, заключительная.
14.40 Кинопанорама. Встречи.

"МОГИЛЕВ-1"

15.00 "Путешественники во времени". Док. сериал.
15.25 "Приключения Папируса". Мультсериал.
16.15 "Галгамет". Фильм — детям.
18.00 "Блеф-клуб".
18.40 "Звездные следопыты". Телесериал.
19.30 Телемагазин.
19.40 "Жизнь прекрасна". Мелодрама.
21.35 Астро-дайджест.
21.45 "Однажды вечером". Шоу.
22.30 "Джонни-стервятник". Триллер.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00—16.30 ТНТ.
16.30 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 Джойс Майер. "Жизнь в слове".
18.30 "Поздравления".
19.30 "Багдадский вор". Худ. фильм.
20.55 "Терра Х". Док. фильм.
21.20 Высокая мода.
21.30 "Секретные материалы".
23.00 Спортивная программа.

Расея як мітатворца

Наш сябра і сталы аўтар Міхась Булавацкі прапанаваў рэдакцыі вынік свайго шчырага роздуму на тэму, якая ня можа не хваляваць многіх з тых, хто за будзёным бегам часу ўмее спыняцца, каб паглядзець навокал, азірнуцца назад і зазірнуць наперад. Роздум тым больш актуальны, што кожнага дня пашыраецца расчараваньне цывілізаваных краінаў у сваіх спадзёвах на глыбіню і вынікі расейскіх дэмакратычных рэформаў: кіраваць аграмаднай дзяржавай прыходзяць людзі з кэгэбісцкім досьведам і манэрамі. Але роздум гэты для нас важкі найперш таму, што ці ня сёньня-заўтра ўсе мы сапраўды можам прачнуцца не ў сваёй, а ў іншай краіне са сталіцай Масквой...

Тэма роздуму вызначыла жанар і памер публіцыстычна-палемічнага артыкула. Каб даць магчымасьць нашым чытачам азнаёміцца зь ім удумліва і нетаропка, «ТМ» падзяліў артыкул на два нумары. Сёньня друкуем ягоную першую частку. А пасьля другой спадзяемся на водгукі і меркаваньні чытачоў на тэму: Беларусь і Расея, мы і нашыя суседзі, сувэрэнітэт і інтэграцыя. Ніякіх умоваў датычна зьместу магчымых водгукаў рэдакцыя ня ставіць: усе яны будуць надрукаваныя.

У апошні час мяне не пакідаюць думы пра Расею – нашага вечнага спадарожніка і неадчэпнага сябра. Неадчэпнага, нібыта катаржнік і канваір, скаваныя наручнікамі. І нельга разьняць наручнікі, бо заржавеў ключ ад доўгага некарыстаньня ці ўвогуле згубіўся. І брыдуць цяпер двое небаракаў у часе і прасторы, і ўсё вымушаны рабіць разам, нават да ветру схадзіць. І ўсё адзін пра аднаго ведаюць наскрозь. Усё прадказальна без слоў і без доўгага роздуму. І гэта ўжо выклікае раздражненьне, што другі пра цябе ўсё ведае, да дна душы, куды й самому заглядваць ня вельмі хочацца...

З боку дык і не разьбярэш, хто там катаржнік, а хто канваір. Правы той, хто мацнейшы, як заўжды ў прыродзе. Але ў чым моц?..

Дзіўная краіна Расея. Яна падаравала сьвету шмат людзей высокага духу. І найбольшую колькасьць зла, крыві і войнаў. Цяжкое мінулае цісьне, гняце, не дае спакою. А спакою хочацца. Век такі, не маладзенькая ўжо. І Расея стварае міты пра сваю дабрыню.

І. Ахвяры міратворчасьці

Вось адзін міт: Расея як міратворца ў Югаславіі. Колькі ляманту пра міратворчую місію! Колькі паказальных мерапрыемстваў!..

А калі проста задумацца над пытаньнем: **што было б у Югаславіі, калі б Расея ня ўмешвалася**? Адказ тут доўга шукаць ня трэба, ён навідавоку: **вайна скончылася б тым жа** – капітуляцыяй Мілошавіча, толькі **нашмат раней**. Бо Мілошавіч, разьлічваючы на больш істотную падтрымку Масквы, адцягваў гэткі канец, колькі можна было.

Без Расеі вайна скончылася б нашмат раней, а таму нашмат менш было б ахвяраў, нашмат менш было б разбурэньняў. І калі гэта ўсьвядоміць, то выказваньні пра міратворчую ролю Расеі набываюць адценьне нейкага цынічнага блазьнэрства.

Расея **ня можа быць** міратворцам. Гэтая нямогласьць абумоўленая ня толькі яе сучасным матэрыяльным станам, але больш – прычынамі гістарычна-генэтычнымі. Краіна-заваёўнік, якая ўнесла ў гісторыю цывілізацыі ці не найбольшую колькасьць войнаў, найрад ці можа ўсьведамляць сабе сутнасьць і ступень маральнасьці міратворчай місіі. Хаця я мог бы назваць шмат расейскіх славутасьцяў, якія і па духу свайму, і па норме паводзінаў міратворцы ў самым высокім сэнсе гэтага слова, але такія людзі (як, напрыклад, Сахараў) ніколі не стаялі, не стаяць сёньня і мне здаецца, што й ня будуць стаяць у стырна расейскай палітыкі.

Цяпер вось Чачэнія. «*Мачыць зладзеяў, тэрарыстаў!*» – хто б не падтрымаў такое. Але зноў жа азірнемся.

Першую чачэнскую вайну Расея прайграла. Прычына навідавоку: стомлены расейскі народ не любіў сваю абгаджаную камуністамі радзіму. Такой радзімы яму не хацелася. Народ быў супраць дзяржавы, якая яшчэ не пасьпела зьмяніць камуністычнага аблічча. Салдаты не хацелі ваяваць за яе. Журналісты іранізавалі зь няўдалых генэралаў. Грамадзтва вагалася паміж п'янствам і сьмехам. Паяцы ратавалі ад адчаю. За гэта іх, паяцаў, выбіралі ў Думу, ім, паяцам, дазвалялася красьці болей, чым чалавеку звычайнаму. Паяцы сталі камэрсантамі і палітыкамі. Паяцы сталі сілай. Народ піў, сьмяяўся і... яшчэ болей не любіў такую радзіму.

Тую вайну Расея і не магла выйграць. Не дапамагло (ды й не магло дапамагчы) і подлае забойства Джахара Дудаева. Трэ было шукаць прыстойную форму для паразы.

Можна было пайсьці па шляху, пратаптаным іншымі каланіяльнымі краінамі: саступіць і дапамагчы былой калёніі, занядбанай і пакрыўджанай, дасягнуць прыстойнага жыцьця. Але гэты шлях быў не для ганарлівай Расеі. У яе заўсёды «свой» шлях, хай гэты шлях будзе сьцежкай празь сьметнік, але важна, што свой.

Расея прыдала сваёй паразе форму нічыёй. Расейскія войскі зыходзілі з Чачэніі, але пытаньне аб ейнай самастойнасьці адкладвалася на няпэўны час. І нібыта вольную Чачэнію пачалі душыць эканамічным кляпам: маўляў, паспрабуйце вольнага жыцьця – самі папросіцеся назад, да сякой-такой кармушкі!

Чачэнія апынулася ў цісках. Ёй не маглі дапамагаць іншыя дзяржавы, бо яна не набыла статуса вольнай краіны і дапамога ёй не праз Маскву выглядала б як умяшальніцтва ва ўнутраныя справы Расеі. З другога боку ёй не дапамагала Расея. Як у такіх варунках існаваць маленькай вольналюбівай краіне? Ці здацца, як таго і чакала Масква, ці імкнуцца вырваць права на сваю волю зубамі. Чачэнцы выбралі другое.

Цяпер можна доўга разважаць пра прыстойнасьць, пра справядлівасьць, пра чалавечнасьць, пра дапусьцімасьць, пра маральнасьць выбраных імі мэтадаў. Можна доўга разважаць аб тым, ці быў у Чачэніі іншы выбар. Ад такіх разважаньняў у страўніку не забурчыць, як бурчэла ў галодных чачэнцаў.

Магчыма (і хутчэй за ўсё, так), яны пераацанілі свае сілы, адначасова недаацаніўшы сілы каварна прыціхлай перад драпежным скачком Расеі. Але вылаз у Дагестан і тэрарыстычныя выбухі (калі да іх спрычыніліся чачэнцы – аб чым да суда дазвольце мне сумнявацца) сталі крокамі адчаю, гэта быў выпад загнанага ў куток зьвера, выпад, справакаваны Расеяй. Справакаваны менавіта дзеля таго, каб «атрымаць маральнае і юрыдычнае права» ўвесьці ў Чачэнію адмабілізаваныя войскі з процьмай ваеннай тэхнікі і задушыць вальналюбства маленькага народа, адбіваючыся ад абурэньня міжнароднай супольнасьці правам «мачыць бандытаў і тэрарыстаў».

Якія вушы тырчаць за паказным гневам расейскага бамонду відаць хаця б па тым, зь якой пасьпешнасьцю скарыстала Расея «падараваную» чачэнскімі бандытамі падставу. Можна было б паспрабаваць вырашыць пытаньне аб пакараньні бандытаў разам з прэзыдэнтам Масхадавым. Не сумняваюся, што ён пайшоў бы на такое ўзаемадзеяньне, бо ў яго былі на тое свае прычыны (упэўнены, што Масхадаў не пасылаў чачэнскія войскі ў Дагестан і не ўхваляў гэтай інтэрвэнцыі).

Але пайсьці на перамовы з Масхадавым азначала, папершае, прызнаць яго як прэзыдэнта дзяржавы, раўнапраўнай з Расеяй, што для гонару Расеі было ну аніяк немагчыма. Па-другое, навошта расейскім генэралам толькі бандыты, ім падавай усю Чачэнію цалкам. А што сваіх хлопцаў пакладзеш, дык і што з таго – у Расеі народу шмат. І расейскія войскі пайшлі «мачыць» нібыта бандытаў, а насамрэч Масхадава, уся бяда якога, што ён ня стаў кланяцца і ўдыгаць перад Масквой.

«Россия – неделима!» Гэты замшэлы ад царскіх часоў лёзунг пачырваніла сьвежая кроў тысяч расейскіх і чачэнскіх хлопцаў. Цяпер расейскі мужык ці расейская баба і сапраўды нейкі час будуць лічыць чачэнскую зямлю сваёй, пакуль не сьцячэ зь яе кроў расейскіх салдатаў, іх сыноў.

Але Расея падзельная. Пра гэта ведаюць фіны, эстонцы, латышы і літоўцы, ведаюць жыхары Аляскі, Сярэдняй Азіі і Беласточчыны. І XXI стагодзьдзе гэта пакажа яшчэ лепш. Толькі для лёсу Беларусі было б лепш трымацца ад братняй Расеі адасоблена, каб і яе ў чарговы раз не падзялілі.

Міхась БУЛАВАЦКІ

(Працяг будзе)

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...зь Бялынычаў

Герба ня мае

За мінулы год жывёлаводы раёна рэалізавалі 14 тысячаў тон малака, зь якіх трэцяя частка закуплена ад кароў, што ўтрымліваюцца на падворках вяскоўцаў. А найбольшую колькасьць сырадою, атрыманага ад уласнай буронкі, рэалізаваў жыхар Алешкавічаў Ф.Кунічнікаў, – ажно 8 тон і 654 кг. У ліку своеасаблівых рэкардсмэнаў апынуліся таксама Л.Зайцава з Малага Кудзіна, Н.Марозава з Пральні, В.Кунічнікаў з Алешкавічаў. На гэтым фоне мізарнеюць калгасна-саўгасныя паказчыкі. За мінулы год толькі тры даяркі на ўвесь раён (усе яны з калгаса «Радзіма») змаглі атрымаць малака крыху больш, як па 5 тон ад каровы.

Летась непаўналетнія жыхары раёна ўчынілі 33 злачынствы, у якіх бралі ўдзел 27 чалавек. Гэта крыху менш, чым у папярэднім годзе. Аднак зьвяртае ўвагу тое, што ў структуры злачынстваў, учыненых падлеткамі, пераважаюць крадзяжы. І найперш – асабістай маёмасьці грамадзянаў. Аб'ектамі іх нападаў былі: рэчы і таварна-матэрыяльныя каштоўнасьці (17 выпадкаў), прадукты харчаваньня (4), аўтамотатэхніка (3), грошы (2). Раённы суд разгледзеў 17 крымінальных справаў падлеткаў. Асуджаны 20 непаўналетніх, зь іх 5 чалавек – да пазбаўленьня волі.

Чарнобыльская катастрофа пасыпала радыёактыўным попелам значную частку раёна. Для прыкладу, больш за 40% населеных пунктаў раёна ці 80 паселішчаў, апынуліся ў зоне радыяцыйнага забруджаньня. А гэта ажно 2643 прыватныя гаспадаркі, у 600 зь якіх жывуць дзеці. Усяго на забруджанай тэрыторыі па стану на пачатак году жыве 5639 чалавек, зь якіх дзяцей – 1190. А сярод іх 366 хлопчыкаў і дзяўчатак ва ўзросьце да шасьці гадоў.

...з Бабруйска

На аўтастаянцы Фандока сярод белага дня ўпаў цагляны плот, які пашкодзіў некалькі аўтамабіляў. Распачалася спрэчка, хто будзе за іх плаціць. Прадпрыемства ня лічыць гэтую аўтастаянку сваёй, яна быццам належыць тэхнікуму, які побач. Тэхнікум робіць выгляд, што ўпершыню пра гэта чуе. Калі найбольш пацярпелыя ўладальнікі аўтамабіляў ня кінуць «пошук справядлівасьці», іх чакаюць працяглыя вандроўкі па пакутах. Непавага да прыватнай уласнасьці ў «чырвоным»горадзе, як яго называюць у сувязі з старшынём гарвыканкаму У.Рамаaccount…

Падатковы камітэт паведаміў, што па леташніх выніках дзяржаўныя прадпрыемствы горада ў аб'ёме запазычанасьці ў бюджэт складаюць больш за 90 % нявыплатаў, і толькі астатнія 10% прыпадаюць на прыватныя камэрцыйныя структуры.

Менавіта ў дзень сьвятога Валянціна па горадзе прабегла чутка аб маньяку, які выпляснуў на маладую жанчыну невядомую вадкасьць, што прывяло да сур'ёзнай траўмы. На жаль, чутка пацьвердзілася, бо «кіслотны маньяк»нагадаў пра сябе нападам на яшчэ дзьвюх дзяўчатаў, адной зь якіх пашкодзіў хімічным рэчывам рукі, а другой – ногі. На пачатак бягучага тыдня за маньякам - па прыкметах гэта даволі малады хлопец – налічваецца ўжо 7 ахвяраў. Міліцыя шукае чалавека, які падазраецца ў гэтых нападах, па складзенаму слоўнаму партрэту.

...з Крычава

16 лютага ў сярэдняй школе №4 Крычава была праведзеная вакцынацыя настаўнікаў супраць грыпу. Гэтая мера некалькі спазнілася, таму што небясьпечная хвароба ўжо два тыдні пануе ў навучальных установах горада.

Напярэдадні чарговай гадавіны вываду савецкіх войскаў з Афганістану генэрал-палкоўнік у адстаўцы У.Ягораў, які ўзначальвае пастаянную камісію па нацыянальнай бясьпецы Палаты прадстаўнікоў, завітаў у Чэрыкаў і Крычаў. Ён сустрэўся зь мясцовымі вэтэранамі вайны ў Афганістане. Гучалі ўспаміны, уручаліся мэдалі, а кожнаму з былых удзельнікаў кампаніі далі па 2 тысячы рублёў (новымі). Не абыйшлося й без палітыкі. Былы генэрал абвесьціў аб намеры балатавацца на восеньскіх выбарах у парлямент РБ ад выбарчай акругі, у склад якой уваходзяць Крычаў, Чэрыкаў і Чавусы. Нават горкая дата сталася ўсяго толькі маленькім эпізодам прыватных палітычных інтарэсаў.

Начальнік міжраённага рэгістрацыйна-эксплюатацыйнага аддзела Крычаўскага ДАІ В.Кашанскі ў самым цэнтры горада зьдзейсьніў аварыю. Кіруючы сваім «Audi», ён сутыкнуўся з машынай, што стаяла на ўзбочыне. У выніку пацярпеў сам, пашкодзіў абодва аўтамабіля, а таксама зламаў нагу сяржанту міліцыі Малахаву, які выпадкова апынуўся побач. Па дадзенаму факту УУС вядзе ўнутранае сьледства.

Міхась КАРПЕЧАНКА,
Тацяна КОПЕЦ,
Аляксей КУЗЬМІН

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

100 зруйнаваных архітэктурных помнікаў Магілёва

«Ён ведаў, што з самага «вялікага сядзеньня ў камяніцы» за паркам перасталі сачыць. Калі ж сядзеньне скончылася, дзеду спадабалася чароўнае спалучэньне працы садоўніка, які расплянаваў і да часу выхоўваў дрэвы, і свавольствы прыроды, якая вызваліла іх ад прыгнёту нажніцаў, што ён загадаў пакінуць парк у спакоі. І вось цяпер парк буяў, і ў ім было надзіва хораша».

Уладзімер Караткевіч. Раман «Каласы пад сярпом тваім».

Паркі Магілёву

Паркавая культура Беларусі разнастайная й цікавая. І тутака няма анічога дзіўнага, бо менавіта паркі ў пэўнай ступені дапаўнялі разнастайнасьць стыляў у дойлідтве. Узгадайма вядомыя палацавыя ансамблі, якія згубілі б сваю прыгажосьць, утульнасьць, дасканаласьць, калі б побач не было менавіта паркаў – Нясьвіж, Мір ёсьць яскравым сьведчаньнем гэтаму. Не даравальна будзе не ўзгадаць прыгожы парк у Гомлі дый Шклове. А колькі паркаў было закладзена на фальварках, якіх па Беларусі было процьма. Заможная частка нашае краіны ў мінулым – шляхта, магнаты – не магла ня ўлічваць гэтае драбніцы пры пабудове сваіх маёнткаў, што сьведчыла пра ўзровень адукацыі, дасьведчанасьці, выхаванасьці гаспадара. Адаптацыя невядомых пародаў дрэваў да кліматычных умоваў Беларусі была натуральнай ды пашыранай зьявай у нашай старонцы. Квітнела сэлекцыя сада-гародненых расьлінаў.

У пяці верстах ад Магілёву, за быхаўскай заставаю, знаходзілася сядзіба «Піпенберг». Ансамбаль сядзібы месьціўся на двох тэрасах правага берагу Дняпра. Вакол тэрасаў быў разьбіты прыгожы парк пэйзажнага тыпу з пасадкамі дзіўных для Беларусі народаў дрэваў, а таксама з натуральнымі для Беларусі гаёчкамі. У гармонію паркавага харaства натуральным чынам упісваліся творы архітэктуры малых формаў (альтанкі, капліцы, статуі, амфітэатры). На тэрыторыі парку быў і невялічкі ставок. На верхняй тэрасе, акурат па-над стаўком быў закладзены трохпавярховы мураваны сядзібны дом у стылі клясыцызму з элемэнтамі несапраўднае готыкі (1780 год). Цэнтар галоўнага фасаду быў арыентаваны на раку. З вокнаў маёнтка быў бачны парк і пойма Дняпра, адкуль маляўнічае й радуючае вока. Сядзіба належыла генэрал-губэрнатару Пасеку, які на пачатку 19 стагодзьдзя перапрадаў яе Янчыну. Янчын у сваю чаргу падараваў «Піпенберг» для штабкватэры расейскае арміі. На прыканцы 19 стагодзьдзя сядзіба належыла жаночаму пансыянату.

Мейсца, дзе была закладзеная сядзіба – раён сучаснай Завадзкой вуліцы (Паленка). Сядзіба не захавалася, на жаль.

У другой палове 19 стагодзьдзя на мейсцы магілёўскага замка высілкамі губэрнатара Аляксандра Дамбавецкага быў закладзены сад, які й займеў назву Сад Дамбавецкага. За нашымі часамі гэта парк імя Горкага.

У сярэдзіне 19 стагодзьдзя за часамі губэрнатарства Міхаіла Мураўёва быў закладзены прыгожы сквэр – мураўёўскі. Цяпер мае назву тэатральны.

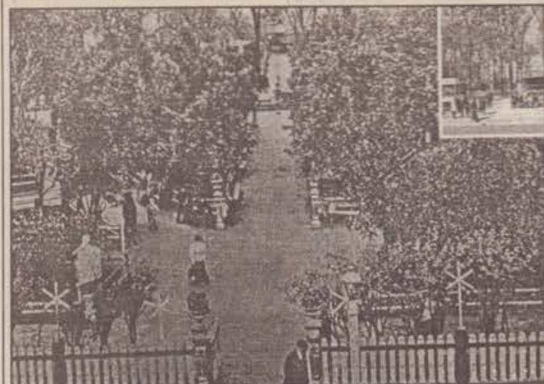

Падагульняючы ўсё вышэй памянёнае, варта адзначыць, што пра разнастайнасьць магілёўскае паркавае культуры казаць не выпадае. Але істотна, што ў гэтай неразнастайнасьці элемэнт прыгажосьці быў дамінуючым.

Алесь АСІПЦОЎ

Крыніцы інфармацыі: Фотаальбом «Магілёў на скрыжаваньні» А.Агеева, І.Пушкіна; «Магілёўская даўніна ў пытаньнях і адказах»; «Міфы і праўда аб Магілёве» І.Філіповіча. Аўтар удзячны Ігару Пушкіну за дадатковую інфармацыю па паркам Магілёву.

НА САМЫМ ВЕРСЕ

... А калёсы на месцы

Зьмена кіраўніка беларускага ўрада ня зьменіць эканамічнай палітыкі дзяржавы. Такое меркаваньне выказаў старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі, былы кіраўнік Нацыянальнага банку Беларусі Станіслаў Багданкевіч. «На зьмену аднаму выканаўцу палітыкі А.Лукашэнкі прыйшоў іншы, больш энэргічны і больш малады», – сказаў С.Багданкевіч. Адстаўка С.Лінга, паводле ягоных слоў, цалкам чакалася, паколькі эканоміка краіны знаходзіцца ў тупіку. Новага прэм'ера С.Багданкевіч ахарактарызаваў як нядрэннага гаспадарніка і арганізатара. Аднак зараз Беларусі неабходны «не мікрагаспадарнік, а макраэканаміст», пашкадаваў лідэр адной зь вядучых партыяў, бо эканоміка краіны мае патрэбу не ў апаратыўна-пажарным кіраваньні, а ў пераводзе яе на рынкавыя рэйкі. Для гэтага, па ягоных словах, неабходна цалкам мяняць мэтады кіраваньня эканомікай, мець праграму эканамічных пераўтварэньняў і толькі затым шукаць асобу, здольную рэалізаваць гэтую праграму. Аднак, мяркуючы па ўсім, такой каманды няма.

Аналягічнае меркаваньне выказаў і выконваючы абавязкі кіраўніка «ценявога ўрада» Беларусі, сьпікер Вярхоўнага Савета 12-га скліканьня Мячыслаў Грыб. «Я ня думаю, што з прыходам ва ўрад У.Ярмошына ў Беларусі будзе праводзіцца новая эканамічная палітыка», – заявіў ён. Гэта, на ягоную думку, немагчыма зрабіць бязь зьмены палітычнага кіраўніцтва. М.Грыб не выключае, што за гэтым кадравым рашэньнем А.Лукашэнкі стаіць не эканамічная неабходнасьць, а палітычная падаплёка, зьвязаная з маючымі адбыцца парлямэнцкімі і прэзыдэнцкімі выбарамі. Зрабіўшы гэтае прызначэньне, А.Лукашэнка тым самым узмацніў свае пазыцыі ў сталіцы, дзе ў яго традыцыйна невысокі рэйтынг, лічыць М.Грыб. Ён таксама прагназуе далейшыя адстаўкі ва ўрадзе.

«Зьменай кіраўніка ўрада ўлада спрабуе ўсяліць новыя надзеі, што з прыходам новых людзей адбудуцца нейкія зьмяненьні ў эканамічнай палітыцы», – лічыць старшыня ПКБ Сяргей Калякін. Адначасова асабіста ён ня верыць у мажлівасьць зьмяненьня палітычнага курсу, паколькі фігура прэм'ер-міністра ў Беларусі «намінальная і не валодае рэальнымі правамі», неабходнымі для правядзеньня самастойнай эканамічнай палітыкі.

Паводле БЕЛАПАН

ПА ДАПАМОГУ ДА ЧЫТАЧА

Хто маецца на ўвазе?

Час ад часу рэдакцыя ў якасьці формы «зваротнай сувязі» мяркуе зьвяртацца да чытачоў па дапамогу. Рэч у тым, што па журналісцкаму абавязку мы вымушаны чытаць рэспубліканскія і мясцовыя дзяржаўныя афіцыйныя выданьні. Гэта, шчыра сказаць, нялёгкі абавязак, бо іншым разам немагчыма зразумець пра што пішуць і што друкуюць апантаныя служэньнем рэжыму некаторыя нашыя калегі. Маецца, відаць, на ўвазе, што разумны чытач усё зразумее сам, як гэта было «пры савецкім саюзе»: гаворыцца адно, думаецца другое, а робіцца трэцяе. Шчыра прызнаёмся, што не валодаем сакрэтам такога разуменьня. Таму зьвяртаемся па дапамогу...

Вось загадка, узятая з артыкулу «Абаронцы айчыны – гордасьць народа», што быў надрукаваны 19 лютага ў №13 грамадзка-палітычнай газэты «Кіравец», якая належыць Кіраўскім райсавету і райвыканкаму. Згаданы артыкул падпісаны аддзелу інфармацыі райвыканкама. Вось што ў ім, у прыватнасьці, гаворыцца:

«...Аднак наша краіна пакідае за сабой права лічыць сваім патэнцыяльным праціўнікам дзяржаву, палітыка якой уяўляе ваенную небясьпеку для Беларусі, вядзе да ўмяшальніцтва ва ўнутраныя справы, пасягальніцтва на яе нацыянальную незалежнасьць, сувэрэнітэт і тэрытарыяльную цэласнасьць».

Зьвяртаемся да чытачоў: дапамажыце зразумець, пра каго ідзе гаворка, хто маецца на ўвазе? Нам можна патэлефанаваць у любы час альбо паведаміць сваё меркаваньне пісьмова. Будзем удзячныя за аргумэнтаваны адказ, хаця прымем і самы кароткі. Усе адказы і меркаваньні па гэтай загадцы, адказ на якую рэдакцыя «Кіраўца» разам з аддзелам інфармацыі чамусьці схавала ад чытачоў, мы надрукуем. Бо лічым, што народ павінен ведаць сваіх ворагаў, каб быць гатовым да супраціву.

Аддзел забавак «ТМ»

СУДОВЫЯ ВЕСТКІ

Перасьцярога апраўдалася

Рэпартаж зь першага судовага паседжаньня магілёўскага Цэнтральнага суда пад старшынствам Андрэя Юрчанкі па «справе Дзьмітрыя Абадоўскага», нагадаем, заканчваўся перасьцярогай аб тым, што судзьдзя абвесьціць працэс зачыненым для прэсы і грамадзкасьці («ТМ» №6 за 18 лютага). На жаль, гэта адбылося.

Тым ня менш газэта мае зьвесткі аб тым, што адбываецца за зачыненымі дзьвярыма. У судовым працэсе прымаюць удзел афіцыйны абаронца Алена Юрэня, грамадзкі – Сяргей Абадоўскі (бацька падсуднага) і юрыст, прадстаўнік магілёўскага клюба беспрацоўных «Пошук» Аляксандар Савін. Абвінавачваньне, высунатае супраць Дзьмітрыя Абадоўскага, утрымлівае два крадзяжы і згвалтаваньне (апошняе сталася падставай для зачыненасьці працэсу). Зараз на судзе ідуць допыты сьведкаў, якіх у справе больш за 30 чалавек. На сёньня дапытана шасьцёра. Некаторыя зь іхных паказаньняў абвяргаюць абвінавачваньні, якія паклалі ў судовую справу сьледчыя і раённая пракуратура. Здарыліся на сьведкавым апытаньні і першыя кур'ёзныя (каб справа, зразумела, ня тычылася лёсу маладога хлопца) моманты. Адзін з тых сьведкаў, што падчас ператрусу ў Дзьмітравай кватэры быў «панятым», паведаміў суду, што «бачыў падсуднага раней,а менавіта – на мітынгах і іншых мерапрыемствах БНФ». Такі адказ гэтаму «сьведку» маглі толькі падказаць «кампэтэнтныя людзі», бо Д.Абадоўскі – пра што ў горадзе ведаюць усе – хаця і зьяўляецца сынам грамадзкага актывіста і братам юнага палітычнага эмігранта, аднак сам ніколі ня ўдзельнічаў у палітыцы і не бываў ні на якіх масавых мерапрыемствах апазыцыі. Нагадаем, што па самым цяжкім абвінавачваньні (згвалтаваньні) у справе ёсьць пратакол апазнаньня, у якім адзначаецца, што першы раз дзяўчына, якая сталася ахвярай злачынцы, не прызнала яго ў Дзьмітрыі...

Па меркаваньні абаронцаў судзьдзя А.Юрчанка пакуль вядзе працэс уважліва, супрацоўнічае з адвакатамі, пагаджаецца на выклік дадатковых сьведкаў, у тым ліку – сьледчых і нават памочніка раённага пракурора. Справа, як лічаць абаронцы, развальваецца, аднак яны гатовыя да магчымых нечаканасьцяў у настроі судзьдзі, паводзінах сьведкаў і паказаньнях сьледчых. На тое іх настройвае той факт, што ў судовай практыцы апошняга часу вельмі рэдка суд любой інстанцыі, калі справа аддае «палітыкай» – у нашым выпадку гэта зьвязанае з прозьвішчам і дзейнасьцю бацькі падсуднага – здольны не зьвяртаць на гэта ніякае увагі, застаючыся на пазыцыях толькі фактаў і закону.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па праблемах правоў чалавека

НАПРЫКАНЦЫ ТЫДНЯ

Пазаўчора ў абласным цэнтры і па раёнах працягваліся афіцыйныя мерапрыемствы з нагоды 23 лютага – былога Дня савецкай арміі. Праўда, некалькі апошніх гадоў гэты дзень у Расеі і ў нас сарамліва хаваецца за новым назовам (цяпер яго адзначаюць як «Дзень абаронцаў Айчыны»). Аднак як і раней на мерапрыемствах няма гаворкі пра вайсковую гісторыю ўласна Беларусі. Як і раней, узгадваюцца толькі апошнія савецкія войны – супраць немцаў і ў Афганістане. Як і раней, гэта ледзь не адзіны дзень у годзе, калі начальства і асабліва калегі-жанчыны ня толькі даруюць мужчынам (нават і зусім не служыўшым у войску), а й самі правакуюць службовыя выпіўкі, банкеты і вечарыны.

Адным з пытаньняў (але пакуль не асноўным) на ***ўчорашнім*** паседжаньні аблвыканкаму было абмеркаваньне вынікаў і магчымага разьвіцьця сытуацыі, што склалася ў Клімавічах пасьля вядомага «Адкрытага ліста» рэгіянальнага кіраўніка да насельніцтва раёну. Падаецца, што абласная «вэртыкаль» не гатовая да самастойных рашэньняў у гэтай справе. А таму, карыстаючыся хваробай дырэктара гарэлачнага прадпрыемства, дэманструе сваю нібыта «дэлікатнасьць». А насамрэч чакае загаду новага прэм'ера, які «яшчэ не разабраўся».

Сёньня ў ліку апошніх абаронiць свае «мерапрыемствы вытворча-эканамічнага разьвіцьця» аграпрамысловы комплекс Горацкага раёна перад абласным камітэтам па сельскай гаспадарцы і харчаваньні. Раней такія «абароны» прайшлі паўсямесна. Вызначаюцца яны тым, што збольшага на іх гаворыцца пра тое, што мусіла б быць, а ня ёсьць. Такі, крыху фантастычны, зьмест абмеркаваньня насьпелых праблемаў калгаснай вёскі тлумачыцца тым, што нельга спалучыць наяўныя рэальныя сродкі і рэзэрвы гаспадарчых прадпрыемстваў з дасягненьнем тых паказчыкаў, якія ім вызначаны (з самага «верху», зразумела) у якасьці абавязковага выніку. Ня горш за практычных гаспадарнікаў гэта разумеюць і тыя, хто прымае ў іх гэты «экзамэн на эканоміку і сучаснае мысленьне». Але рытуал з абодвух бакоў сьвята захоўваецца. Магчыма й таму, што адны сьняць Старавойтава, а іншыя – Лявонава...

Суботнім вечарам дэмакратычная інтэлігенцыя абласнога цэнтра на запрашэньне грамадзкага аб'яднаньня «Кола сяброў» возьме ўдзел у прэзэнтацыі гістарычнага фотаальбому «Магілёў на скрыжаваньні». Вечарына мае быць зьмястоўнай і цікавай, бо ў ёй мяркуецца ўдзел аўтараў выданьня (пра кніжку «ТМ» друкаваў занатоўку ў сваім №3), студэнцкай моладзі, творчых гасьцей зь іншых гарадоў. Пры абмежаванасьці накладу выданьня ініцыятары вечарыны спадзяюцца, што кнігу зможа набыць кожны, каго яна зацікавіць.

РУБРЫКА ДОКТАРА ВАСІЛЯ АЎРАМЕНКІ

Калі бясьсільныя «абаронцы айчыны»

Хто сказаў, што ў нас няма вайны? Мо й ня падаюць ракеты з бомбамі, але войны ж бываюць розныя: ціхія й бясславўныя, інфармацыйныя і гандлёвыя, з чужынцамі або са сваім народам. Акрамя сацыяльных прыкметаў вайны – як міграцыя і зьбядненьне людзей, разбурэньне гаспадаркі і грамадзянскі разлад – ёсьць і чыста мэдычныя: рост заразных ды інфэкцыйных захворваньняў, зьмяньшэньне насельніцтва. Катастрафічны рост пэдыкулёзу (вашывасьці) і кароcты (часоткі), тубэркулёзу і вэнэрычных захворваньняў, перавышэньне сьмяротнасьці над нараджальнасьцю – ўсё сьведчыць аб тым, што вайна ўжо даўно прыйшла да нас і зусім не з таго боку, адкуль чакалася.

Супраць гэтай вайны бясьсільныя аўтаматы, танкі і нават «чароўная супэрзброя» – «Слова Прэзыдэнта», бо вынішчэньне ідзе з нашага ж дазволу і нашымі рукамі. Бяда яшчэ і ў тым, што гэтая ціхая, нікім не абвешчаная вайна як быццам бы і ня йснуе, а таму ніхто не спрабуе ёй супрацьдзейнічаць.

Аднак пакінем у баку маральныя і сацыяльныя вытокі сёньняшняга становішча, заўважым толькі, што нашы ўлады так захапіліся барацьбой з «вашывымі блохамі» – бізнэсмэнамі, што забыліся на сапраўдных лабковых і адзёжных вошай, якіх распладзілася амаль столькі ж, як і ў Другую сусьветную вайну. А між іншым сродкаў ад пэдыкулёзу ў нашых аптэках даўно няма. І хаця вошы – праблема даволі «кусучая» і «жыватрапечучая», але ж ня самая страшная. Куды большую небясьпеку ўяўляюць сабой вэнэрычныя хваробы.

Дзесяціразовы рост у 90-я гады «клясычнай» ганарэі і пранцаў, несупынна нарастаючы вал новамоднага AIDS – вялікая бяда нашага грамадзтва. Але гэтым яна не абмяжоўваецца, бо палавым шляхам могуць перадавацца яшчэ 14 хваробаў, сярод якіх і такія «невэнэрычныя» як герпес і вірусны гепатыт. Апошні небясьпечны сваёй шырокай распаўсюджанасьцю сярод людзей і асаблівым каварствам – ён прыводзіць да цырозу ці раку пячонкі й забірае ўрэшце больш жызьняў, чым любая іншая кранічная інфэкцыя (сусьветная статыстыка). Генітальны герпес таксама сустракаецца нярэдка і прыводзіць да ўпартых, пакутлівых боляў, якія вельмі цяжка лекуюцца.

Увогуле, многія хваробы гэтай групы практычна не вылечваюцца, лекаваньне іншых каштуе немалых грошай, а ў нашых беларускіх умовах многіх лекаў проста не дастаць. Таму прафілактыка – адзінае выйсьце.

Парады тут да геніяльнасьці простыя і агульнавядомыя. Каб не атрымаць непрыемны сюрпрыз, ёсьць некалькі варыянтаў.

Першы. Спаць аднаму (1+0). Гарантыя больш за 100%, але выканальная далёка не для ўсіх...

Другі. Заставацца вернымі сваёй абранай ці абранаму (1+1). Спосаб больш рэальны, але патрабуецца строгае выкананьне з абодвух бакоў.

Трэці. Упарта карыстацца прэзэрватывамі ва ўсіх жыцьцёвых абставінах (1+прэз.+???). Мэтад даволі надзейны, але магчымыя і праколы, разрывы ды іншыя аварыйныя сытуацыі. Трэба строга прытрымлівацца інструкцыяў і мераў бясьпекі.

Чацьверты. Пераключыцца на безкантактны сэкс: па тэлефону, тэлефаксу, тэлевізіі, па тэлеграфу і г.д. (схема 1-1=0). Патрабуе пэўнай псыхалягічнай падрыхтоўкі, добрага ўяўленьня і тэхнічнага забесьпячэньня. Гарантыя ад вэнэрычных хвароб, як і ў першым варыянце – больш 100%.

Так што выбар ёсьць нават у такой сумнай справе як прафілактыка. Ня вешайце носу й беражыце здароўе!

ШАХ МАТ КУТ
МІХАСЯ БУЛАВАЦКАГА

Анонс

Шах-Мат-Кут наступнага нумара «ТМ» выйдзе з папаўненьнем. Справа ў тым, што шахматысту вельмі патрэбная здольнасьць лягічна разважаць, якая, як і любая іншая здольнасьць, не зьяўляецца ў чалавека сама па сабе. Яе трэба мэтанакіравана асвойваць, вытрэніроўваць. Натуральна, што сыстэма адукацыі павінна клапаціцца пра ўдасканаленьне такой важнай для чалавека здольнасьці, а таму школьныя праграмы цывілізаваных краін прадугледжваюць і такую дысцыпліну як лёгіка.

У школах СССР, зь якога мы выпалі, лёгіку не вывучалі. Прычына ў абранай савецкай камуністычнай сыстэмай ідэялёгіі – ленінізме. Справа ў тым, што правадыру расейскага камунізму ў маладосьці лёгіка ніяк не давалася. У Сімбірскай гімназіі, дзе вучыўся Валодзя Ульянаў, лёгіку выкладаў яе дырэктар Керэнскі (бацька). Прамучыўшыся зь небаракам колькі год, дырэктар усё ж паставіў яму «чацьвёрку» пры астатніх «пяцёрках», але настояў на тым, каб хлопцу выдалі атэстат з адзнакай, які па статуце гімназіі павінны былі выдаваць толькі пры адных «пяцёрках» (магчыма, з спачуваньня да брата пакаранага царазабойцы).

У савецкай прэсе, калі друкавалася фотакопія ленінскага атэстата, адзін радок у гэтым атэстаце праглядваўся невыразна, змазана. На ўсіх астатніх радках выразна праглядваліся выдатныя ацэнкі. І, мабыць, каб людзі ня вельмі зьвярталі ўвагу на гэты радок, лёгіку з савецкіх школ выкінулі (маўляў, калі Ленін безь яе добра абыходзіўся, дык навошта яна астатнім?). Вынікам сёньня – тое, што выпускнікі савецкіх школ маюць у масе сваёй даволі слабую лягічную падрыхтоўку (і адпаведную ўпарадкаванасьць жыцьця).

Магчыма, Шах-Мат-Кут сваім дадаткам крыху дапаможа чытачам падвысіць сваю лягічную культуру.

Марнуйце вольны час з карысьцю!

Для тых, хто прызабыў родную мову і хоча яе вярнуць, удасканаліць, ці тых, хто папераменна карыстаецца то роднай мовай, то мовай суседзяў, ад чаго яны пераблытваюцца, прапануем нашыя крыжаванкі пад умоўнай назвай «Папаўняй мову!»

Знайдзіце беларускія адпаведнікі наступных расейскіх слоў.

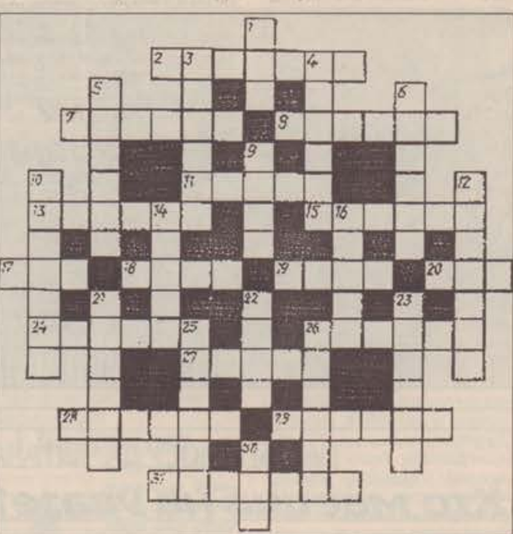

Па гарызанталі: 2.Поручни. 7.Борозда. 8.Горячая зола. 11.Ум, рассудок. 13.Лихорадка. 15.Основание. 17.Запах. 18.Кувшин. 19.Шаг. 20.Угол. 24.Жертва. 26.Художник. 27.Ворота. 28.Одеяло. 29.Кожевник. 31.Валенок.

Па вэртыкалі: 1.Вещь. 3.Округ. 4.Гурт, отара. 5.Деревянная ограда. 6.Упрёк. 9.Сарай для сена. 10.Кровельщик. 12.Кружево. 14.Ушат. 16.Усталость. 21.Обращение. 22.Скворец. 23.Опорок. 25.Бечёвка. 26.Совет. 30.Судьба.

Адказы на гэтую і новая крыжаванка – праз два тыдні.

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.

Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэлефон: 31-04-15,
Тэл./факс: 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 7. Наклад 2000 асобнікаў.